

Jaarverslag

2013-2014

Inhoud

1	INLEIDING	7
2	COMMUNICATIE	8
2.1	BEMEFA'S NEW STYLE.....	8
2.2	NIEUWE NIEUWSBRIEF ANALYSES	8
3	VOEDSELVEILIGHEID	9
3.1	OVERSCHRIJDINGEN	9
3.1.1	Aflatoxine in maïs	9
3.1.2	Aflatoxine in kokosschilfers	9
3.1.3	Aflatoxine in melk.....	9
3.1.4	Chloramphenicol in enzymenpreparaat	10
3.1.5	Dioxine in biologisch sojaschroot	10
3.1.6	Glyfosaat in kanariezaad.....	10
3.2	<i>BEMEFA</i> BEMONSTERINGSPLANNEN – MEER DAN ÉÉN PLAN.....	10
3.2.1	Het algemene sectorale bemonsteringsplan.....	10
3.2.2	Specifieke bemonsteringsplannen	12
3.2.3	Het sectoraal bemonsteringsplan 2013.....	13
3.2.4	Individuele analyses.....	15
3.3	EWS	15
3.4	WERKGROEP HACCP.....	15
3.5	<i>OVOCOM</i> VZW.....	16
3.5.1	GMP Diervoeders – Autocontrolegids Dierenvoeders	16
3.5.2	Internationaal	17
3.5.3	Consulenten.....	17
3.5.4	Labotool.....	17
3.6	POLIS PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID & RECALL	18
3.7	FAVV.....	18
3.7.1	Activiteitenverslag 2012	18
3.7.2	Crisis oefening	20

4	KWALITEIT.....	21
4.1	GENERIEK LASTENBOEK RUNDVLEES.....	21
4.2	BELPORK.....	21
4.3	BELPLUME.....	23
4.4	VEGAPLAN.....	23
4.5	OVERKOEPELENDE STRUCTUUR VAN KWALITEITSLASTENBOEKEN	23
5	MAATSCHAPPIJ	25
5.1	ANTIBIOTICAREDUCTIE.....	25
5.1.1	Actieplan <i>BEMEFA</i> Antibioticareductie	25
5.1.2	Convenant Gemedicineerde voeders	25
5.1.3	AMCRA.....	26
5.1.4	Veldproef	26
5.1.5	Datacollectie AB.....	27
5.2	DIERENWELZIJN.....	27
5.2.1	Biggencastratie	27
5.3	ARBEIDSVEILIGHEID.....	27
5.4	SANITAIR.....	28
5.4.1	Salmonellafonds	28
6	MILIEU EN DUURZAAMHEID	29
6.1	DUURZAAMHEID	29
6.1.1	Platform Maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen	29
6.1.1.1	<i>Aankoop duurzaam gecertificeerde soja</i>	29
6.1.1.2	<i>ActiePlan Alternatieve eiwitbronnen</i>	31
6.1.1.3	<i>Palmolieplatform</i>	31
6.1.1.4	<i>Sustainability Committee</i>	32
6.2	MILIEU	33
6.2.1	Stofexplosie	33
6.2.2	Mestdecreet	34
7	EXPORT	36
7.1	BEMONSTERINGSPLAN EXPORT	36
7.2	EXPORTACTIVITEITEN.....	36

8	ORGANISATIES	37
8.1	INTERNATIONAAL	37
8.1.1	TRUST FEED	37
8.1.2	NEVEDI	37
8.1.2.1	WG Inkoop	37
8.1.3	GMP+ Internationaal	38
8.1.4	KAT	38
8.1.5	FSO	38
8.1.6	FEFAC	39
8.1.7	QS	39
8.2	NATIONAAL	40
8.2.1	KVBM & Maaldersvereniging	40
8.2.2	VEPEK	40
8.2.3	Ketenoverleg	40
8.2.3.1	WG Gedragscode	41
8.2.3.2	WG Meerprijs	41
8.2.3.3	WG Duurzaamheid	41
8.2.3.3.1	Project transitie	41
8.2.3.4	WG Kwaliteit runderen	42
8.2.3.5	WG Kwaliteit varkens	42
8.2.4	SALV	42
8.2.5	VCM	42
8.2.6	VILT	43
9	OPLEIDINGEN	44
9.1	INKOOP & CONTRACTEN	44
9.2	STOFEXPLOSIË	44
9.3	ARBEIDSVEILIGHEID	45
9.4	MILIEUCOÖRDINATOR	45
10	WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	46
10.1	PROJECT SOJA	46
10.2	PROJECT RETENTIE	46
10.3	PROJECT SALSA	47
10.4	PROJECT TECHEESE	47
10.5	PROJECT RESIDUEN	48

10.6	PROJECT INSECTEN.....	48
10.7	PROJECT FAO.....	48
10.8	PROJECT FEED 21.....	49
11	TECHNIEK & INNOVATIE.....	50
11.1	FIJNDOSEERSYSTEEM.....	50
11.2	ELEKTRONISCH VOORSCHRIFT	50
11.3	GEMEDICINEERDE VOEDERS.....	51
11.3.1	Convenant zink	51
11.3.2	Enquête.....	51
11.4	FEED DESIGN LAB.....	52
12	STUDIEREIS DENEMARKEN.....	53

1 Inleiding

Dit jaar kunnen we zonder enige twijfel kenmerken als het jaar van het overleg binnen de voedselketen en dit zowel op nationaal als op internationaal vlak.

België heeft nogmaals fors aan de kar getrokken om de internationale samenwerking tussen de verschillende bestaande voedselveiligheidssystemen te intensifiëren. Iedereen heeft er wel de mond van vol maar concreet komen er weinig initiatieven. We vonden dus dat er aan de boom geschud moest worden. Helaas moeten we vaststellen dat vooral de andere systemen vastgeroest zijn in hun bestaande structuren. Ze vertonen weinig tot geen creativiteit om die structuren te doorbreken. Of moeten we het beschouwen als een zeer conservatieve houding uit schrik om een tandje te moeten bijsteken qua kwaliteit? In ieder geval is deze negatieve reflex niet te verklaren; zeker niet uit het oogpunt van efficiëntie, van complementariteit of uit het financiële oogpunt. Het is niet te begrijpen dat de ondernemingen die actief zijn in die verschillende systemen en structuren dit blijven ondergaan. Wie slaat hier uiteindelijk op tafel?

Het Belgisch ketenoverleg 2013-2014 wordt zeker gekenmerkt door een zeer grote activiteit. De verschillende werkgroepen konden concrete resultaten voorleggen, zoals een gedragscode, een memorandum, een generiek lastenboek rundvlees en een rundvleesprijsindex. Dit zijn toch wel opmerkelijke resultaten die benadrukken dat meer en meer als keten moet worden geopereerd!

De voedselveiligheid blijft echter een zorgenkind; onze sector werd geconfronteerd met een hele reeks contaminaties. De oorsprong verlegt zich meer naar Azië en naar het Oosten van Europa. Ook het type contaminatie diversifieert: de mycotoxines baren ons zorgen, veel zorgen. De Belgische aanpak is gelukkig al heel proactief dankzij het sectoraal bemonsteringsplan en het Early Warning systeem, maar noodzaakt ons nog meer proactief te worden op internationaal vlak. Binnen *OVOCOM* konden we een goedwerkend protocol uitspinnen. Het is echter een nieuwe uitdaging om een Early Warning op internationaal vlak uit te werken. Tevens moet er ook contractueel gesleuteld worden: de inkoopcontracten moeten meer bescherming bieden aan de afnemers en uiteindelijk ook end-of-the-pipe: de polis productaansprakelijkheid & recall moet eens grondig herbekeken worden.

Ook op het antibioticabeleid-front heeft *BEMEFA* zich gemanifesteerd. Een zinkconvenant werd afgesloten, een Convenant Gemedicineerde voeders werd opgevolgd, binnen *AMCRA* werd een *AMCRA -2020* plan samengesteld en uiteindelijk zat *BEMEFA* ook in de driver-seat om binnen *Belpork* de AB-registratie op te starten.

Al bij al een jaar om uit ons pijp te komen!

Luc Seuryncx, Voorzitter 2013

Yvan Dejaegher, Directeur-generaal

2 Communicatie

2.1 BEMEFA's new style

BEMEFA werd in 1944 in het leven geroepen, wat betekent dat we in 2014 al 70 kaarsen mogen uitblazen. Om dit te vieren, en om helemaal klaar te zijn voor de toekomst,

stelden we in januari 2014 met de nodige trots een frisgroen logo, een moderne huisstijl en een volledig herdachte website voor.

Enkel ons uiterlijk is veranderd, onze dienstverlening is dat zeker niet, integendeel! Ons negenkoppig team van gemotiveerde medewerkers heeft zich meer dan ooit als doel vooropgesteld onze leden de beste adviesverlening te blijven bieden, en te vertegenwoordigen bij regionale, nationale en internationale organisaties. *BEMEFA* biedt nog steeds een antwoord op de uitdagingen van deze tijd!

2.2 Nieuwe nieuwsbrief analyses

Eind 2013 lanceerde *BEMEFA* een nieuwe nieuwsbrief genaamd 'Analyse.Flash'. Hij verschijnt tweewekelijks en omvat enkel items gerelateerd aan analyses, bemonsteringsplannen, kwaliteit, ... De geadresseerden zijn de kwaliteitsverantwoordelijken van de bedrijven die deelnemen aan het bemonsteringsplan (zowel leden als niet-leden). Zij krijgen er meer details te lezen over het bemonsteringsplan, specifieke wijzigingen in het kader van voedselveiligheid, een overzicht van deadlines voor staalnames en nog veel meer. Deze nieuwsbrieven zijn ook te raadplegen onder de rubriek [Analyse.Flash](#) op onze website.

3 Voedselveiligheid

3.1 Overschrijdingen

Als een wettelijke norm overschreden wordt, dient de meldingsplicht toegepast te worden. De betrokken operator is verplicht de overschrijding te melden aan de nationale autoriteiten (het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* in België). Deze laatste werken in samenwerking met de operator een tracering uit en evalueren of een melding aan de andere lid-staten nodig is (bijvoorbeeld in geval van export). Dergelijke melding verloopt via het Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) portaal, het snelle waarschuwingssysteem binnen de voedings- en diervoedersector. Op het [RASFF portaal](#) kan u de historie van de contaminaties raadplegen.

Hieronder schetsen we enkele van de contaminaties die in 2013 opgetreden zijn.

3.1.1 Aflatoxine in maïs

In de loop van 2013 verschenen tientallen meldingen van te hoge waarden aflatoxine B1 in maïs, met afkomst Zuidoost-Europa. Ook in België werden aanzienlijke hoeveelheden van deze maïs ingevoerd. Gelukkig werd de contaminatie in België, mede dankzij het performante autocontrolesysteem van de operatoren, vrij snel ontdekt waardoor het overgrote deel van de maïs nog niet uitgeleverd was. Dit belet niet dat vijf Belgische mengvoederfabrikanten betrokken waren in deze aflatoxinecrisis. De sector reageerde prompt. De mengvoedersector en de handel werkten, onder de koepel van het *Overlegplatform Voedermiddelenkolom (OVOCOM)*, een bemonsteringsprotocol uit ([OVOCOM-GMP BT-16](#)). Het sectorale bemonsteringsplan van *BEMEFA* werd uitgebreid.

3.1.2 Aflatoxine in kokosschilfers

De norm voor aflatoxine B1 in kokosschilfers werd midden 2013 overschreden. De nodige acties werden, in overleg met de Belgische overheid, getroffen. De mengvoeders waarin de kokosschilfers waren ingemengd, bleken na analyse conform te zijn.

3.1.3 Aflatoxine in melk

In oktober 2013 werden twee melkstalen positief bevonden op de aanwezigheid van aflatoxine M1. De gevonden gehalten lagen tussen de 100 en 120 ppt (de norm is 50 ppt voor aflatoxine M1 in melk). Uiteindelijk bleek dat de twee gevallen niet aan elkaar gelinkt waren en dat enkelvoudige voeders, rechtstreeks geleverd aan de melkveehouder (en dus niet mengvoeders) aan de oorzaak lagen.

3.1.4 Chloramphenicol in enzymenpreparaat

Een paar meldingen liepen binnen omtrent de aanwezigheid van chloramphenicol in enzymenpreparaten. De oorsprong van de contaminatie lag niet in België. Een Japanse producent van xylanase zou producten in India hebben aangekocht en die vervolgens hebben doorverkocht aan een Franse producent. Een Belgische operator zou op zijn beurt van de Franse producent hebben aangekocht. Op basis van de door de Europese Commissie gesteunde risico-evaluatie dienden de mengvoeders die reeds met het Belgisch product waren gemaakt niet uit de markt genomen te worden. De nog aanwezige additieven en eventuele voormengsels werden wel teruggeroepen. Alle betrokken partijen in België werden door de producent gecontacteerd.

3.1.5 Dioxine in biologisch sojaschroot

In de tweede helft van 2013 werd een overschrijding van de dioxinenorm vastgesteld in biologisch sojaschroot (expeller), met oorsprong India. Eén Belgische mengvoederfabrikant zou hiermee beleverd zijn geweest. De gepaste maatregelen werden getroffen.

3.1.6 Glyfosaat in kanariezaad

Glyfosaat werd aangetroffen in kanariezaad, dat zeer frequent in de petfoodindustrie (meer bepaald in graanmengelingen) wordt angewend. Momenteel dient de detectielimiet voor 'andere granen' in beschouwing genomen te worden (0,1 ppm) en dit terwijl de normen voor granen voor menselijke consumptie heel wat hoger liggen. *BEMEFA* werkte, samen met de betrokken fabrikant, een dossier uit waarin gepleit wordt voor een norm voor glyfosaat in kanariezaad. Dergelijk proces vraagt echter veel tijd.

3.2 *BEMEFA* Bemonsteringsplannen – meer dan één plan

3.2.1 Het algemene sectorale bemonsteringsplan

Voor alle bemonsteringsplannen van *BEMEFA* is het principe hetzelfde en het kan opgesplitst worden in vier stappen:

1) **Gevarenanalyse**

Alle mogelijke gevaren die kunnen optreden in de mengvoedersector worden geïdentificeerd. Er wordt daarbij niet alleen gekeken naar de contaminanten (ongewenste stoffen) waarop er gemonitord moet worden in de voedermiddelen, voormengsels, additieven en minerale voeders die aangekocht worden (niveau 2), maar ook naar de gevaren die kunnen optreden bij de productie zelf van mengvoeders (niveau 3) en voormengsels (niveau 1). De analyse van deze gevaren leidt tot de identificatie van combinaties

'gevaar/materiaal' en het zijn deze combinaties die aanleiding geven tot het inplannen van analyses. Gezien de gevarenanalyse voor alle mengvoederfabrikanten nagenoeg dezelfde is, heeft de sector ervoor geopteerd om deze sectoraal uit te voeren. De eventuele verschillenpunten die er tussen de mengvoederfabrikanten zijn, worden opgevangen op individuele basis door de bedrijven zelf.

2) Inventarisatie

Hierin worden alle voedermiddelen, additieven, voormengsels, ... die er gebruikt worden, alsook de gebruikte volumes ervan, en de verwachte productievolumes van mengvoerders en voormengsels geïnterpreteerd. Op deze manier kan immers het tonnage bepaald worden dat de ganse sector zal verbruiken en produceren.

3) Berekening aantal analyses

Op basis van statistische berekeningen wordt aan de hand van deze volumes in een derde stap het totaal aantal analyses bepaald die door de ganse sector genomen moeten worden om de gevaren, die in de gevarenanalyses geïdentificeerd werden, te monitoren.

4) Verdeling analyses

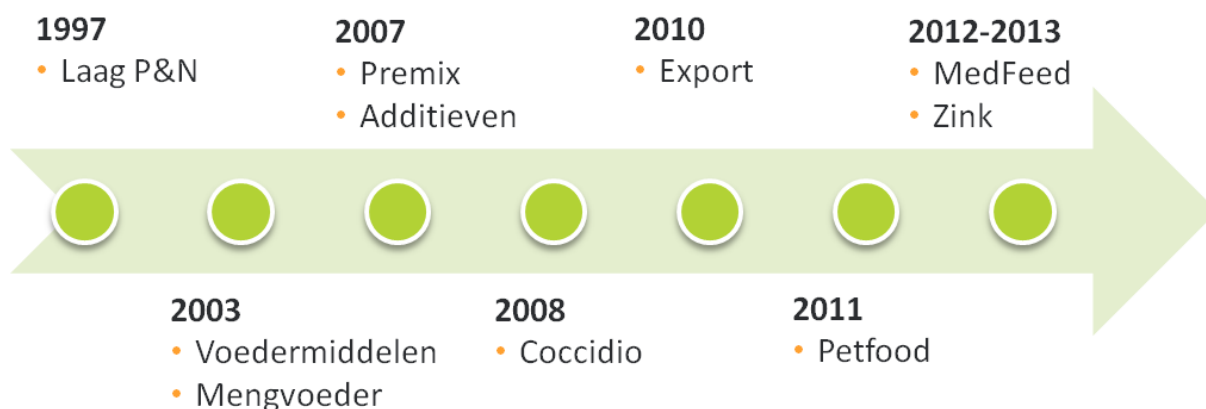
In een vierde en laatste stap worden deze analyses verdeeld over alle deelnemers aan het sectorale plan en verspreid over het jaar ingepland.

Het is van belang op te merken dat alle leden van *BEMEFA* verplicht zijn deel te nemen aan dit bemonsteringsplan. We mogen echter ook tientallen niet-leden tot onze deelnemers rekenen.

BEMEFA investeerde gedurende verschillende jaren in de automatisering van dit systeem. Nog niet alle kinderziekten zijn van de baan, maar we mogen toch stellen fier te zijn op het systeem dat in de loop der jaren werd uitgewerkt en dat steeds performanter wordt gemaakt. We kunnen dan ook rekenen op belangstelling van andere sectoren. Zo maken de producenten van margarines sinds 2013 deel uit van ons bemonsteringsplan. Ze gebruiken immers (deels) dezelfde oliën en vetten als de mengvoederfabrikanten. Ook de producenten van specerijen tonen interesse. Internationaal krijgt de *BEMEFA*-aanpak navolging.

De deelnemende fabrikanten mogen ieder jaar begin januari op onze website onder de rubriek [Aanvragen](#) een overzicht verwachten van de uit te voeren analyses voor dat jaar. Aanvraagformulieren kunnen eenvoudig van op de site afgedrukt worden en met het staal naar het labo worden verstuurd. Jaarlijks maakt *BEMEFA* afspraken met de labo's voor het uitvoeren van deze analyses. Voor iedere contaminant wordt één labo aangeduid en worden afspraken gemaakt met betrekking tot de analysemethode, de rapportagermijn, de analysekosten, ... Het resultaat van de analyses wordt door *BEMEFA* op de site geïmporteerd. Op deze manier kan iedere deelnemer snel de resultaten terugvinden van de analyses die hij zelf heeft uitgevoerd. Hij heeft echter ook toegang tot ALLE resultaten van ALLE deelnemers aan het plan, uiteraard anoniem. Alles wat resultaten betreft, is terug te vinden onder de rubriek [Resultaten](#).

3.2.2 Specifieke bemonsteringsplannen

Vorig jaar mocht het sectoraal bemonsteringsplan tien verjaardagskaarsjes uitblazen. Het startte allemaal in 2003 met een sectoraal plan gericht op **voedermiddelen** en **mengvoerders**. In 2007 werden daar de **voormengsels** en **additieven** aan toegevoegd.

In 2008 werd voor het eerst een bemonsteringsplan opgesteld waarbij residuen van **coccidiostatica** worden opgespoord. Wanneer na de productie van een voeder met coccidiostatica (doeldiervoeder) overgeschakeld wordt naar een niet-doeldiervoeder (een voeder waar geen coccidiostatica aan worden toegevoegd), dan kunnen residuen door onvermijdelijke versleping in het niet-doeldiervoeder terecht komen. Om dit te monitoren ontwikkelt **BEMEFA** sinds 2008 jaarlijks ook een bemonsteringsplan coccidiostatica, waaraan alle gebruikers van coccidiostatica deelnemen (27 vestigingseenheden in 2013).

In het kader van **export** naar derde landen stelt **BEMEFA** een apart bemonsteringsplan ter beschikking, meer hierover kan u lezen onder **7.1 Bemonsteringsplan export**. In 2013 namen 11 bedrijven hieraan deel en vielen er vier luiken te onderscheiden:

- 1) Uitvoer van diervoeders en toevoegingsmiddelen van dierlijke oorsprong van de Europese Unie naar de Douane-unie;
- 2) Veterinair gezondheidscertificaat voor voeder bestemd voor invoer in de republiek Macedonië;
- 3) Uitvoer van niet-ingeblikte/droge petfood van dierlijke oorsprong van de Europese Unie naar de Douane-unie;
- 4) Uitvoer van diervoeder zonder component van dierlijke oorsprong naar Wit-Rusland en Kazachstan (nieuw sinds 2013!).

De producenten van **petfood**, in de eerste plaats de producenten van graanmengelingen voor vogels, kopen heel wat voedermiddelen aan van niet-GMP gecertificeerde leveranciers. Om de veiligheid van deze voedermiddelen te waarborgen, ontwikkelden we in 2011 voor het eerst een specifiek bemonsteringsplan voor petfood. In 2013 telde dit plan twee deelnemers en werden 190 analyses uitgevoerd.

Twee nieuwe plannen werden in 2013 in het leven geroepen. Het eerste is een plan in het kader van het Convenant **Gemedicineerde voeders**, waarover u meer kan lezen onder [5.1.2 Convenant Gemedicineerde voeders](#). In een notendop komt het erop neer dat er gescreend wordt op residuen van actieve substanties die toegediend worden bij de productie van gemedicineerde voeders via de hoofdmenger. Net zoals bij coccidiostatica kunnen er ook hier via onvermijdelijke versleping residuen in niet-gemedicineerde voeders terecht komen. In 2013 werden analyses ingepland voor 26 bedrijven. De resultaten hiervan werden met het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* besproken en positief geëvalueerd. In 2014 blijft dit plan gehandhaafd, weliswaar onder gewijzigde vorm zodat aan het convenant voldaan wordt.

81 vestigingseenheden namen deel aan het bemonsteringsplan **Zink**, dat in 2013 voor het eerst ontwikkeld werd. Dit plan omvat analyses op vleesvarkensvoerders die afgezet worden op de Belgische markt. Er wordt gecheckt of het gehalte aan zink dat terug te vinden is in deze voeders, voldoet aan de normen zoals in het Convenant Zink beschreven. De evaluatie met *Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD Volksgezondheid)*, het FAVV en het *Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG)*, begin 2014, verliep in een zeer positieve sfeer. Meer info over dit convenant kan u terugvinden onder [11.3.1 Convenant zink](#). Ook in 2014 zal dit plan verder gezet worden.

Een laatste convenant in het kader waarvan *BEMEFA* jaarlijks analyses inplant is het **Laag-nutriënten-voederconvenant** (LNV). Dit zijn voeders met een verlaagd gehalte aan eiwit en fosfor, wat een positief effect heeft op de uitstoot in het milieu. In 2013 werden ruim 1600 analyses uitgevoerd ter monitoring van het gehalte aan fosfor en eiwit.

3.2.3 Het sectoraal bemonsteringsplan 2013

In 2013 telden we **262 deelnemende vestigingseenheden**. Zowel leden als niet-leden nemen deel aan het sectoraal bemonsteringsplan. Ook buitenlandse bedrijven mogen we tot onze deelnemers rekenen, meer bepaald zijn dit bedrijven uit Nederland, Frankrijk en Luxemburg. Zoals onder [3.2.1 Het algemene sectorale bemonsteringsplan](#) reeds werd aangehaald nemen sinds 2013 ook verschillende margarinefabrikanten deel aan het plan. Mocht u interesse hebben om deel te nemen, aarzel dan niet om het Analyseteam van *BEMEFA* te contacteren via analyses@bemefa.be. Hier kan u terecht voor al uw vragen met betrekking tot de analyses, de bemonsteringsplannen, kwaliteitsgerelateerde onderwerpen, ...

Graag werpen we in dit jaarverslag al een eerste blik op de **resultaten van het bemonsteringsplan 2013**. Een uitgebreidere verwerking wordt later aan alle deelnemers toegestuurd en ook gepubliceerd op onze website. Bij aanvang van het plan 2013 werden 2085 analyses ingepland: 59 op niveau 1 (productie voormengsels), 1585 op niveau 2 (aankoop van gecertificeerde bron van voeder-middelen, toevoegingsmiddelen, voormengsels en mineraalvoerders) en 441 op niveau 3 (productie van mengvoerders). Op het einde van 2013 waren 2043 resultaten beschikbaar. Dit komt neer op 98% van de ingeplande analyses, een meer dan aanvaardbaar resultaat. Meer details kan u in [Tabel 1](#) terugvinden.

- Op niveau 1 werden alle ingeplande analyses uitgevoerd. Het betreft hier analyses op arseen, kwik, lood en cadmium.
- Het grootste aantal monsters worden genomen en geanalyseerd op niveau 2. De analyses op mycotoxines, pesticiden, dioxines en dioxineachtige PCB's vertegenwoordigen meer dan 50% van de analyses op dit niveau.
- Op niveau 3 werd 100% van de analyses op zware metalen bij mineraalvoeders uitgevoerd. Voor de analyses op Salmonella trachten we steeds volgende verdeling in acht te nemen tussen de verschillende types voeder: 50% op pluimveevoeders, 30% op varkensvoeders en 20% op rundveevoeders. Eén derde van de mycotoxineanalyses spitsen we toe op melkveevoeders.

	# analyses GEPLAND				# analyses UITGEVOERD			
	NIV 1	NIV 2	NIV 3	TOTAAL	NIV 1	NIV 2	NIV 3	TOTAAL
4 zware metalen (arseen, cadmium, kwik, lood)	59	103	143	305	59	102	143	304
5 zware metalen (arseen, cadmium, kwik, lood, fluor)		32		32		31		31
aflatoxine B1		84		84		85		85
ambrosia		22		22		22		22
antibiotica		31		31		31		31
blauwzuur		52		52		51		51
botanische onzuiverheden		22		22		22		22
dioxines en dioxineachtige PCB's		192		192		187		187
melamine		46		46		43		43
moederkoren		20		20		20		20
mycotoxines		352	149	501		335	148	483
onoplosbare onzuiverheden		12		12		8		8
PAK's		67		67		63		63
PCB's (niet-dioxineachtige)		113		113		113		113
pesticiden		283		283		278		278
salmonella		115	149	264		115	148	263
schimmels		39		39		39		39
Totaal	59	1585	441	2085	59	1545	439	2043

Tabel 1: Analyseresultaten sectoraal bemonsteringsplan BEMEFA 2013

In de loop van het jaar werden extra analyses ingepland op basis van contaminaties die zich voordeden: zware metalen in rijst, blauwzuur in sorghum, pesticiden in sojabonen/-hullen, dioxine in vitamine E, cadmium in zinkoxide en zinksulfaat. 100% van deze stalen werd genomen en geanalyseerd. Uiteraard werden ook in het kader van de aflatoxine B1 in Zuidoost-Europese maïs extra analyses uitgevoerd op die specifieke origine.

3.2.4 Individuele analyses

BEMEFA biedt haar leden ook de mogelijkheid om gebruik te maken van de gunsttarieven en van de afspraken bekomen bij de labo's voor de uitvoering van individuele analyses. Dit zijn analyses die niet kaderen in het sectoraal uitgewerkte plan, maar die op individuele basis door de bedrijven worden aangevraagd. Hier wordt hoe langer hoe meer gebruik van gemaakt. In 2013 konden we meer dan 3.500 individuele analyses tellen. Salmonella is de meest aangevraagde analyse, gevolgd door totaal kiemgetal, dioxines en dioxineachtige PCB's, zware metalen, mycotoxines en aflatoxine B1, ...

3.3 EWS

Naar jaarlijkse gewoonte bracht BEMEFA in 2013 twee rapporten uit met betrekking tot analyses op mycotoxines in granen. Deze kaderen in het early warning systeem dat BEMEFA, samen met de Koninklijke Vereniging der Belgische Maalders (KVBM) en de Beroepsvereniging van de handelaars in graangewassen en andere landbouwproducten (Synagra) in de loop der jaren heeft uitgewerkt en dat tracht een beeld te geven van de 'mycotoxinelast' op het moment van de oogst. De resultaten kan u raadplegen op onze website onder de rubriek [Sectoroverzicht](#).

Enerzijds werd een rapport uitgebracht omtrent de resultaten van **gerst, haver, tarwe, triticale, rogge en spelt**: 276 monsters na oogst werden verzameld en geanalyseerd. Zowel voor de feed als voor de food werden de analyseresultaten vergeleken met de geldende normen of aanbevelingen. De analyseresultaten gaven lagere resultaten dan in 2012, waren vergelijkbaar met 2011 en bevestigden de vooroogstanalyses. Anderzijds werd kort na de oogst van **maïs** een overzicht geschetst van 46 analyses. Over het algemeen waren de analyseresultaten voor de oogst 2013 te vergelijken met de resultaten 2012 en in dezelfde lijn als bij de strogranen, niet alarmerend. Er werden geen overschrijdingen van de aanbeveling waargenomen. Enkel voor ZEA zagen we iets hogere waarden dan vorig jaar en bleef waakzaamheid dus geboden. Het is evenwel belangrijk oog te hebben voor de eventuele toename van mycotoxines tijdens de opslag. Daarom wijzen we steeds op het belang van goede opslagpraktijken en van voldoende afkoeling en ventilatie na droging.

3.4 Werkgroep HACCP

Noch de bemonsteringsplannen noch de gevarenanalyses zijn een statisch gegeven. Continue bijsturing is noodzakelijk. Vandaar dat BEMEFA haar werkgroepen Hazard Analysis of Critical Control Points (HACCP) en Kernvoederfabrikanten een vier keer per jaar tracht samen te roepen om actualisaties door te voeren. Daarnaast worden volgende taken ook door de werkgroep opgenomen: de bespreking van de resultaten, de uitwerking van de bemonsteringsplannen, de inventarisatie van de gebruikte grondstoffen, ... We danken de leden van de werkgroepen voor hun inzet!

3.5 OVOCOM vzw

In 2001 werd het *Overlegplatform Voedermiddelenkolom (OVOCOM)* opgericht. BEMEFA is sinds de oprichting ervan nauw betrokken bij haar activiteiten. Op 15 mei 2013 werd onze directeur-generaal Yvan Dejaegher opnieuw aangesteld als voorzitter van OVOCOM vzw en dit voor een termijn van drie jaar.

OVOCOM is het overlegplatform voor beroepsfederaties waarvan de leden-bedrijven actief zijn in de diervoederketen. De belangrijkste doelstelling van OVOCOM is de bedrijven in de diervoederketen te voorzien van een betrouwbaar, geloofwaardig en betaalbaar voederveiligheidssysteem. Ze beheert dan ook de GMP Dierenvoeders. Bovendien publiceerde ze in 2005 de eerste versie van de Autocontrolelegids Dierenvoeders (G-001) waarvan ze eveneens beheerder is. Neem zeker ook eens een kijkje op haar [website](#). Deze is drietalig (Nederlands, Frans, Engels) wat de internationale werking van OVOCOM nog eens extra in de verf zet.

Alle GMP-deelnemers worden door middel van nieuwsbrieven steeds op de hoogte gehouden van de activiteiten van OVOCOM en van alle bijzonderheden die van belang zijn voor de verschillende sectoren. De nieuwsbrieven blijven ook beschikbaar op de website. De website van OVOCOM bevat nog meer nuttige informatie voor de mengvoederfabrikanten, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse opleidingsprogramma. Dit bestaat enerzijds uit specifieke, thematische opleidingen en anderzijds uit algemene basisopleidingen (met betrekking tot de GMP in het algemeen of met betrekking tot de wetgeving van toepassing op de sector). Deze laatste opleidingen zijn een aanrader voor beginnende interne auditoren of kwaliteitsverantwoordelijken binnen een bedrijf. De website bevat eveneens een specifieke webpagina met betrekking tot de wetgeving. Wekelijks wordt aan deze pagina de relevante wetgeving die de voorbije week werd gepubliceerd, toegevoegd. Deze toepassing is enkel beschikbaar voor gecertificeerde bedrijven.

3.5.1 GMP Diervoeders – Autocontrolelegids Dierenvoeders

Bedrijven die GMP-gecertificeerd zijn, voldoen eveneens aan de vereisten voor de Autocontrolelegids Diervoeders. De Gids bevat alle wettelijke vereisten waaraan bedrijven moeten voldoen. De GMP bevat daarenboven nog een aantal bovenwettelijke verplichtingen, die essentieel worden geacht voor de productie van veilige diervoeders. Het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* heeft geen bevoegdheid met betrekking tot de bovenwettelijke verplichtingen die werden opgenomen in de GMP-standaard. Daarom wordt de Autocontrolelegids door het FAVV ook als een afzonderlijke entiteit behandeld. Echter, om het voor de bedrijven zo eenvoudig mogelijk te houden, heeft OVOCOM ervoor geopteerd de Gids volledig te verweven in de GMP. De certificatie-instellingen kunnen op deze manier ook gemakkelijk gecombineerde audits uitvoeren. Bedrijven aan wie een positieve autocontrolestatus wordt toegekend door het FAVV, krijgen een korting van 75% op de heffing aan het FAVV. Dit geldt dus voor alle Belgische gecertificeerde GMP-bedrijven, maar eveneens voor bedrijven die zich enkel voor de Gids laten valideren. In 2013 werd versie 2.1 van de Autocontrolelegids Dierenvoeders goedgekeurd. Intussen werden bepaalde hoofdstukken al opnieuw gewijzigd en ter goedkeuring ingediend bij het FAVV. De wetgeving evolueert immers continu.

3.5.2 Internationaal

In 2013 heeft *OVOCOM* een uitwisselbaarheidsovereenkomst afgesloten met de *Grain and Feed Trade Association (Gaftra)*, een internationale handelsorganisatie die het Trade Assurance Scheme (GTAS) beheert. GTAS is een op HACCP gebaseerde regeling voor bedrijven actief in de internationale handel in graan en voedermiddelen. De uitwisselbaarheid is geldig zonder bijkomende audit en zonder bijkomende kosten voor de deelnemende bedrijven.

De uitwisselbaarheidsovereenkomst met de Europese federatie die de handel in granen, rijst, voedermiddelen, oliehoudende granen, olijfolie, olie en vetten, en het agroaanbod vertegenwoordigd (*Coceral*), beheerder van de GTPCode, werd geëvalueerd. *OVOCOM* heeft een nieuwe benchmark uitgevoerd en de resultaten hiervan verschillende keren besproken met *Coceral*. Er wordt verwacht dat deze voorbereidingen in 2014 zullen leiden tot een verlenging van de bestaande uitwisselbaarheidsovereenkomst.

Er werd in 2013 eveneens gewerkt aan een mogelijke uitwisselbaarheidsovereenkomst met *Oqualim*, beheerder van onder andere de 'Guide de Bonnes Pratiques de la Fabrication des Aliments Composés pour Animaux (GBP AC)' in Frankrijk en met de beheerder van de *European code to good practice for the industrial manufacturing of safe feed materials (EFISIC)*.

Uiteraard werd het overleg met schemabeheerders waarmee reeds een uitwisselbaarheidsovereenkomst werd afgesloten niet uit het oog verloren. Zo vindt er geregeld overleg plaats met *Qualität und Sicherheit (QS)*, *GMP+ International*, *Agricultural Industries Confederation (AIC)*, ...

In 2013 is *OVOCOM* lid geworden van het *Feed Schemes Observatory (FSO)*. Het *FSO* wil een internationale benchmark ontwikkelen die de uitwisselbaarheidsgesprekken tussen de verschillende schema's harmoniseert en vereenvoudigt. Meer hierover kan u ook lezen onder [8.1.5 FSO](#).

3.5.3 Consulenten

OVOCOM ontving geregeld vragen van operatoren met betrekking tot consulenten. Om een antwoord te bieden op deze vragen heeft *OVOCOM* in 2013 een systeem ontwikkeld voor 'geregistreerde' consulenten. Consulenten die aan bepaalde voorwaarden voldoen, worden opgenomen op een lijst die beschikbaar is op de website van *OVOCOM*. Het doel is om op deze manier bedrijven die dit wensen in contact te brengen met consulenten die een inspanning leveren om hun kennis over de GMP-Regeling up to date te houden (bijvoorbeeld het volgen van opleidingen, het deelnemen aan de werkgroep Consulenten, ...).

3.5.4 Labotool

OVOCOM stelt op zijn website een informatieve lijst ter beschikking van de bij *OVOCOM* aangemelde laboratoria die geaccrediteerd zijn, erkend zijn of deelnemen aan ringtesten voor een bepaalde analyse (relevant voor de diervoederindustrie). Om de gecertificeerde GMP-bedrijven toe te laten de

gegevens van de verschillende laboratoria sneller en gemakkelijker te raadplegen werd in 2013 een specifieke databank ontwikkeld, de zogenaamde Labotool. Hij is beschikbaar op de *OVOCOM* website onder de rubriek [Labo](#).

3.6 Polis productaansprakelijkheid & recall

Na de dioxinecrisis nam *BEMEFA* het initiatief om de burgerlijke aansprakelijkheidspolissen (BA) van alle leden eens op te vragen om in te schatten wat er gedekt werd door de polissen, wat de uitzonderingen waren, wat de premies waren, enz. Het moet gezegd worden dat de bestaande polissen weinig of geen soelaas boden voor alle soorten contaminaties zoals dioxine, PCB, GGO's, enz. Deze vormen van contaminaties werden steeds uitgesloten. Na jarenlang onderhandelen hebben we dan toch een verzekeringsmakelaar (en een verzekeringsmaatschappij) gevonden die bereid was om een polis 'productaansprakelijkheid en recall' op te maken en aan te bieden in surplus van de bestaande BA-polissen. *Van Breda* en *Ethias* besloten een *BEMEFA*-polis aan te bieden op voorwaarde dat de fabrikanten die zich wensten aan te sluiten GMP-gecertificeerd zijn en deelnemen aan het *BEMEFA*-bemonsteringsplan. Intussen is de polis (nog altijd bij makelaar *Van Breda*) van verzekeringsmaatschappij gewisseld: *AIG* nam het vaandel over van *Ethias*.

Verschillende andere makelaars hadden intussen, op vraag van hun klant-mengvoederfabrikanten, ingespeeld op de vraag om contaminaties te dekken. Het aanbod was echter in die mate gediversifieerd dat men op den duur "het bos niet meer door de bomen zag". Het werd met andere woorden hoog tijd om een grondige vergelijkende analyse te maken van het aanbod op de markt. Daarvoor werden de heer Schuermans en Professor Van Schoubroeck aangesproken. In april 2014 hebben beide deskundigen hun eindverslag afgeleverd aan *BEMEFA*. Heel summier kan er gesteld worden dat de *BEMEFA*-polis door de onafhankelijke deskundigen wordt bestempeld als heel uitgebreid, op maat gemaakt en alles-dekkend op het gebied van contaminaties.

3.7 FAVV

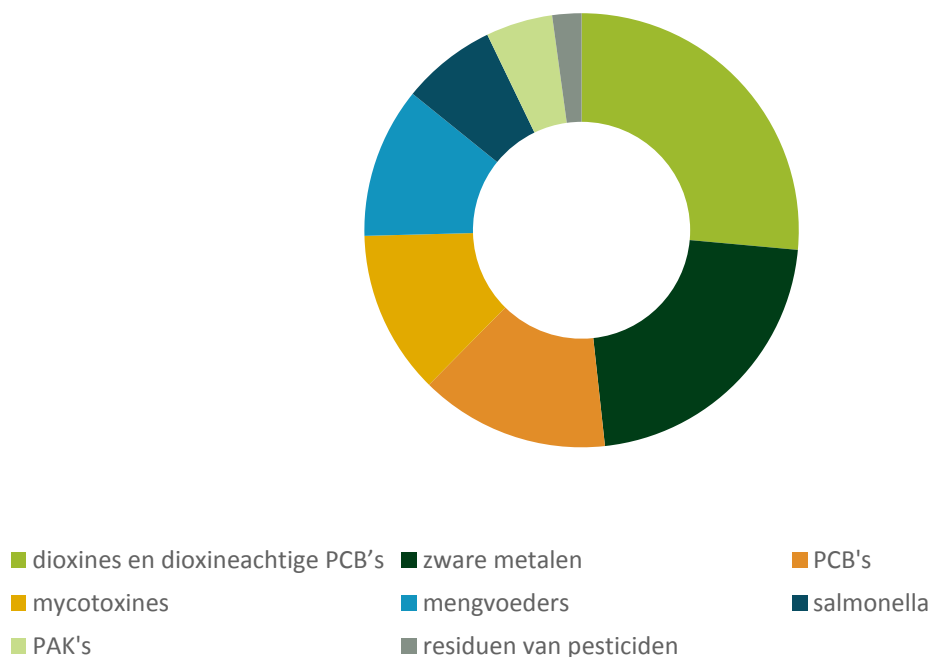
BEMEFA kreeg een hele reeks contaminaties te verwerken die regelmatig (zeker voor de aflatoxinecasussen) aanleiding gaven tot intens overleg met het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* om de leden mengvoederfabrikanten intensief bij te kunnen staan. Meer hierover kan u ook lezen onder [3.1 Overschrijdingen](#).

3.7.1 Activiteitenverslag 2012

Een beknopt overzicht van het activiteitenverslag van het *FAVV* wat betreft de diervoederindustrie, kan u hieronder terugvinden. Wenst u meer te weten? Raadpleeg dan het volledige activiteitenverslag 2012 op de [website](#) van het *FAVV*.

In 2012 werden door het FAVV 1.206 monsters geanalyseerd op de aanwezigheid van dioxines en dioxineachtige PCB's; 644 analyses werden uitgevoerd voor de opsporing van PCB's. Eén monster van diervoeders was niet-conform. Het ging om gedroogde luzerne afkomstig uit Frankrijk. Er werden 556 monsters genomen voor mycotoxineanalyses, waarvan 99,9% conform bleek te zijn. Voor aflatoxine B1 werd een non-conformiteit vastgesteld in een lot aardnoten met bestemming veevoeder. De import werd geweigerd. De 99 monsters genomen ter opsporing van residuen van pesticiden waren allen conform. Voor de zware metalen werden 996 analyses uitgevoerd: 99,9% conformiteit – één analyse op visvoeder bleek niet conform te zijn. Alle monsters, 227 in totaal, geanalyseerd op PAK's waren conform. Wat Salmonella betreft werden in 2012 321 analyses uitgevoerd in grondstoffen: 94,7% conformiteit (tegenover 98% in 2011). Van de 512 analyses op mengvoeders vertoonde 97,6% conformiteit (tegenover 97,8% in 2011). Er werden 30 verschillende serotypes aangetroffen. Het FAVV maakt van de aanwezigheid van Salmonella in diervoeders een aandachtspunt.

Grafiek 1: Analyses uitgevoerd door het FAVV

Tot slot, gezien het uitgebreide bemonsteringsplan van BEMEFA dat goedgekeurd werd door het wetenschappelijk comité van het FAVV, heeft het voedselagentschap haar officiële controles in de diervoederketen aangepast. Zo werd in 2012 de programmering voor analyses in grondstoffen voor de opsporing van mycotoxines, zware metalen en residuen van pesticiden verminderd met respectievelijk 15%, 15% en 14%.

3.7.2 Crisisoefening

Het FAVV organiseerde **van 25 tot 29 november** een **crisisoefening** betreffende de traceerbaarheid doorheen de **eiersector**. Men vertrok vanuit een niet-conform analyseresultaat voor een contaminant in het kader van de autocontrole op eiproducten geleverd bij een fabrikant van levensmiddelen. Van daaruit startte de tracering stroomopwaarts tot de oorsprong van de fictieve contaminatie van het voeder voor pluimvee.

Sinds de publicatie van het [Koninklijk besluit van 14 november 2003](#) betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen heeft het FAVV verschillende tracerings-oefeningen georganiseerd. Zo was er in **2008** een oefening in de varkensvleessector, in **2010** in de sector van gevogeltevlees en in **2012** in de aardappelsector.

De dienst crisispreventie en crisisbeheer (DCPC) richtte zich nu dus tot de eiersector met als aandachtspunt de tracering van eiproducten en verwerkte producten. De gegevens die voor deze oefening gebruikt werden, zijn reële gegevens van eiproducten. De tracering stroomopwaarts naar de fictieve bron van de contaminatie zou snel zijn gebeurd. Een groot aantal operatoren die producten hebben ontvangen waarin de fictief gecontamineerde eieren waren verwerkt, werden hierbij geïdentificeerd. De enige kritiek die er voor de diervoedersector was, was dat de grondstoffen onvoldoende konden getraceerd worden naar de mengvoeders toe. Stroomafwaarts maakte het FAVV vooral haar beklag dat er onvoldoende samenwerking was (de oefening werd onvoldoende “au sérieux” genomen). Het gevolg was traagheid, slechte informatie, ...

4 Kwaliteit

BEMEFA neemt “actief” deel aan de verschillende Belgische kwaliteitslastenboeken, zoals:

- *Belbeef*: Adviesraad en Raad van Bestuur van *Belbeef* new style
- *Belplume*: Raad van Bestuur
- *Belpork*: Raad van Bestuur en ondervoorzitterschap
- *Integrale Kwaliteitszorg Melk (IKM)*: Adviesraad
- *Vegaplan*: Raad van Bestuur & secretariaat

Het is belangrijk in al deze lastenboeken de standpunten van de toelevering te kunnen toelichten en de belangen van de mengvoederindustrie te verdedigen.

4.1 Generiek lastenboek Rundvlees

Belbeef new style is boven de doopvont gehouden en tegelijkertijd werd *Meritus* “ten grave” gedragen. De *Belbeef* new style omvat de drie grote ‘retailers’: *Delhaize*, *Carrefour* en *Colruyt*. Het principe van de new *Belbeef* is eveneens dat iedere schakel haar verantwoordelijkheid draagt qua voedselveiligheid. Tevens wordt het principe gehuldigd dat er één gemeenschappelijk lastenboek voor rundvlees geldt. Alle bijkomende eisen moeten vergoed worden en kunnen gecertificeerd worden door de certificatie-instelling (OCI) van de operator (met andere woorden zijn er geen bijkomende overbodige audits van OCI’s die weinig toegevoegde waarde konden leveren). In april 2014 heeft *Carrefour* de overeenkomst nog altijd niet ondertekend. *Carrefour* blijft worstelen met een OCI die haar commerciële belangen niet wenst op te offeren in belang van de hele voedingsketen.

In het Generieke Lastenboek Rundvlees (GLR) is de eis van plantaardig mengvoeder NIET opgenomen. Maar de grootdistributie was blijkbaar niet op de hoogte van dit schrappen... Na overleg met de grootdistributie ligt vast dat zij deze eis (voorlopig) niet wensen op te geven. Zij vragen dan ook uitdrukkelijk aan BEMEFA om het lastenboek plantaardig verder te blijven handhaven, hetgeen we ook gedaan hebben. De lijst van geattesteerde mengvoederfabrikanten voor het lastenboek plantaardig blijft dus gepubliceerd op onze website, onder de rubriek [Lastenboeken](#).

4.2 Belpork

Dit activiteitenjaar was bijzonder intensief omwille van drie redenen:

- 1) een nieuwe overeenkomst moest getekend worden met *Qualität und Sicherheit (QS)* (export varkens naar Duitsland),
- 2) het lastenboek moest herwerkt worden voor de binnenlandse markt om dringend de kwaliteitseisen aan te scherpen, en
- 3) er moest strategisch bekeken worden of een samenwerking tussen de verschillende lastenboeken niet opportuun zou zijn om bepaalde synergieën beter tot hun recht te laten komen.

Sinds 1 juli 2013 is er een nieuw [Certus-lastenboek](#) van kracht. Om de overgang tussen het oude en het nieuwe lastenboek vlot te laten verlopen, werd er een [Certus-overgangsregeling](#) uitgewerkt. Op 1 september 2013 werd er gestart met de controles in het kader van het nieuwe lastenboek. Om na te gaan of er aan alle voorwaarden voldaan wordt, kan de [checklijst productie](#) geraadpleegd worden. Het [Certus-reglement](#) geeft de vernieuwde interne voorwaarden weer.

Het overleg tussen QS en *Belpork* is bijzonder moeilijk verlopen omdat verschillende Belgische slachthuizen een vernietigend rapport hadden gekregen na een QS-audit! Heel wat slachthuizen vielen door de mand bij de controle op de naleving van elementaire (wettelijke) hygiëne-eisen! Het spreekt voor zich dat dit de gesprekken met QS geweldig bemoeilijkt heeft. Aangezien *BEMEFA* al jarenlang een zeer goede relatie heeft met de top van QS in het diervoederdossier, hebben we mee de kar getrokken in het *Belpork*-QS dossier om de gesprekken opnieuw vlot te laten lopen. Dit heeft mede bijgedragen tot het herstellen van het vertrouwen. Uiteindelijk zijn de gesprekken uitgemond in een finaal akkoord tussen QS en *Belpork*. *Belpork* kan (minstens) de volgende twee jaar geslachte varkens exporteren binnen het QS-systeem. De door de slachthuizen gevreesde “wederzijdse erkenning” (Duitse varkens ook naar België binnen het *Certus*-systeem) is op de valreep vermeden. Het prijskaartje is “zeer beperkt” gebleven: een jaarlijkse “fee” van 65.000 euro (als de slachthuizen individueel hadden moeten aansluiten, zou dit 200.000 euro gekost hebben per jaar...).

De intussen meer dan 2 miljoen varkens kunnen dus verder naar Duitsland (op voorwaarde natuurlijk dat de slachthuizen zich aan de controle-eisen houden...). Na twee jaar wordt het contract stilzwijgend verlengd op jaarbasis. Op de ANUGA te Keulen werd op zondag 6 oktober 2013 de nieuwe overeenkomst getekend tussen QS en *Belpork*.

Binnen *Belpork* werd op 1 januari 2014 een antibioticaproject opgestart waarbij de registratietool in gebruik werd genomen. In het kader hiervan werden niet alleen informatiesessies georganiseerd voor dierenartsen, maar heeft *Belpork* nu ook een nieuwe webpagina ontwikkeld genaamd [Vraag en Antwoord](#) waarop specifieke informatie wordt gegeven voor dierenartsen. Deze registratieverplichting richt zich ofwel tot de dierenarts (webapplicatie) ofwel tot de mengvoederfabrikant (dit blijft hoofdzakelijk de output zoals de fabrikant het reeds op orde had mits een aantal kleine wijzigingen). Vanaf 1 januari 2014 werden de mengvoederbedrijven (erkend voor de productie van gemedicineerde voeders) dan ook als verschafter van gemedicineerde voeders gevraagd om de gegevens omtrent de productie van deze voeders door te spelen aan *Belpork*/*Certus*. *Certus* zal vervolgens zorgen dat de output ingelezen wordt in het systeem. Meer hierover kan u lezen onder [5.1.5 Datacollectie AB](#).

4.3 Belplume

In 2002 hebben alle geledingen van de braadkippenkolom gezamenlijk het initiatief genomen om *Belplume* op te richten. In 2009 zette na de braadkippensector, ook de leghennenhouderij de stap naar een eenvormig Belgisch kwaliteitssysteem. *BEMEFA* is namens de mengvoedersector de deelnemende groepering aan dit kwaliteitssysteem en we zetelen in de Raad van Bestuur, de Algemene Vergadering en de Adviescommissie van *Belplume*.

In 2013 heeft *Belplume* de lastenboeken geactualiseerd; de voorwaarden ter bevordering van een rationeel en duurzaam antibioticagebruik werden hierin opgenomen (de basis hiervoor was het *Anti-microbial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)* rapport van de werkgroep Pluimvee). De eerste overtuigende stappen in de richting van een datacollectiesysteem werden genomen. Tevens werden er extra maatregelen uitgewerkt in het kader van de salmonellabeheersing en werd er een salmonellastappenplan uitgewerkt dat door de kweker doorlopen kan worden na een positieve uitgangscntrole. Op de [website](#) van *Belplume* is ook steeds het meest recente VKI-formulier terug te vinden.

4.4 Vegaplan

Vanaf januari 2015 zal er een nieuwe versie van het lastenboek van kracht zijn. In deze versie is duurzaamheid volledig opgenomen en wordt er ook rekening gehouden met de regionale eisen betreffende bestrijdingsmiddelen (Integrated Pest Management). Daarmee samengaan is er een naamsverandering: de Integraal Keten Kwaliteit Beheer (IKKB) Standaard wordt de *Vegaplan* Standaard.

De Raad van Bestuur van *Vegaplan* heeft ook beslist om het communicatiemateriaal uit te breiden door het maken van een filmpje over dit lastenboek en de meerwaarde ervan. In dit filmpje getuigen vertegenwoordigers van verschillende sectoren over de meerwaarde van de certificatie voor de producenten van plantaardige producten en van het opnemen van duurzaamheid in het lastenboek.

4.5 Overkoepelende structuur van kwaliteitslastenboeken

Er zijn volop besprekingen aan de gang om de samenwerking tussen de verschillende lastenboeken te bevorderen. Het lijkt voor de hand te liggen dat op het niveau van de primaire producent er duidelijke synergieën bestaan tussen de verschillende lastenboeken. Zowel in *Vegaplan*, *Codiplan*, *Belpork*, *Belplume* als *Belbeef* wordt de primaire producent geconfronteerd met lastenboeken, certificatie-instellingen, software die moet ontwikkeld worden, enz. Dit zijn raakvlakken waar gemakkelijk een samenwerking uit kan vloeien die bovendien aanleiding kan geven tot vereenvoudigingen en op termijn zelfs besparingen.

Anderzijds hebben heel wat van die vermelde kwaliteitssystemen ook andere schakels uit de voedselketen aan boord. Ook daar moet nagedacht worden over hoe een breder platform de mogelijke synergieën kunnen verdiepen. Dan komen ook andere kwaliteitssystemen “over de muur loeren” zoals de *Integrale Kwaliteitszorg Melk (IKM)* en *OVOCOM*.

Het loont de moeite na te denken over een zeer brede verticale structuur waarbij het profiel van de verschillende systemen wel verder wordt gewaarborgd. Een projectmanager zou het veld kunnen “ontmijnen”, de visies van de verschillende systemen verzamelen en zorgen voor voldoende draagkracht voor een samenwerkingsproject dat hij uitdoktert.

5 Maatschappij

5.1 Antibioticareductie

5.1.1 Actieplan BEMEFA Antibioticareductie

BEMEFA heeft een Actieplan Antibioticareductie uitgewerkt. Dit plan is een “levend” document dat bestaat uit verschillende peilers. De **eerste peiler** hierin is de promotie van goede praktijken en het sensibiliseren binnen de diervoederketen over het gebruik van antibiotica. Zelf opleidingen en informatiesessies organiseren (bijvoorbeeld over het fijndoseersysteem (FDS) of het Convenant Gemedicineerde voeders) of het ondersteunen van de initiatieven van derden (bijvoorbeeld de studiedagen van het *Anti-microbial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)*), maken hier deel van uit. Op die manier wordt een zo breed mogelijke doelgroep bereikt: dierenartsen, overheid, fabrikanten, etc. Essentieel onderdeel van deze peiler is tevens de actieve participatie binnen en de ondersteuning van AMCRA (zie [5.1.3 AMCRA](#)).

De **tweede peiler** is het participeren in de ontwikkeling van alternatieven voor antibiotica, zoals bijvoorbeeld het gebruik van zinkoxide (ZnO) als veterinaire premix en de deelname aan onderzoekswerk dat hiermee gepaard gaat.

De **derde peiler** heeft als doel de omkadering te versterken (bijvoorbeeld elektronisch voorschrijven van gemedicineerde voeders (zie [11.2 Elektronisch voorschrift](#))) en de risicopraktijken te reduceren. Onder deze laatste valt onder meer het Convenant Gemedicineerde voeders (zie [5.1.2 Convenant Gemedicineerde voeders](#) over het uitfasen van de productie van gemedicineerde voeders met antibiotica op de hoofdmenger) en de promotie van alternatieve productiesystemen zoals het FDS of de eindmenger.

De **vierde en laatste peiler** is “METEN is WETEN”, met onder meer de jaarlijkse BEMEFA-enquêtes over de productie van gemedicineerde voeders, en over het gebruik van gemedicineerde voormengsels en actieve substanties. Daarnaast is er ook de actieve ondersteuning door BEMEFA van initiatieven over datacollectie binnen kwaliteitssystemen zoals *Belpork* en *Belplume* (zie respectievelijk [4.2 Belpork](#) en [4.3 Belplume](#)).

5.1.2 Convenant Gemedicineerde voeders

Op 31 januari 2013 ondertekenden BEMEFA en het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* het Convenant Gemedicineerde voeders. Alle fabrikanten van gemedicineerde voeders hebben ons een mandaat verleend. In het convenant wordt eerst en vooral erkend dat de mengvoedersector al heel wat initiatieven heeft genomen in het kader van het beheersen van de

versleping (fijndoseersysteem (FDS), meten van versleping, ...) en in kader van het rationaliseren van het antibioticagebruik (onder andere via het *Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)* en de datacollectie van gemedicineerde voeders).

Inzake de beheersing van versleping, voegde het convenant nog een “laag” zekerheid toe: op gekorrelde konijnenvoeders na, is de productie van gemedicineerde voeders met antibiotica op de hoofdmenger vanaf 1 januari 2014 immers niet meer mogelijk. Deze productie verschuift naar het FDS en/of de eindmenger. Hiermee gepaard gaande worden er toleranties vastgelegd voor de onvermijdelijke versleping van zowel antibiotica als ontwormingsmiddelen in blanco varkensvoeders (niet-eind). Parallel met deze toleranties worden er ook beheersmaatregelen vastgelegd voor de productie van gemedicineerde voeders die na 1 januari 2014 wel nog kunnen op de hoofdmenger (ontworming en zinkoxide (ZnO)). De effectiviteit hiervan wordt gecontroleerd via een sectoraal bemonsteringsplan. In het kader van dit convenant worden tevens de methoden ter bepaling van de installatie-eigen versleping verfijnd.

5.1.3 AMCRA

In 2013 zette het kenniscentrum *Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)* de sensibilisering rond een verminderd antibioticagebruik verder. Getuige hiervan de publicatie en het ter beschikking stellen van een Formularium voor de dierenartsen, en de Bedrijfsgezondheidsgidsen voor Pluimvee, Varkens en Rundvee. Deze waren het resultaat van de diersoortspecifieke AMCRA werkgroepen waar ook BEMEFA-vertegenwoordigers meer dan hun steentje aan hebben bijgedragen. Voorts werd er met het oog op een verbeterde datacollectie, een werkgroep Gemedicineerde voeders in het leven geroepen en was er een werkgroep Depot- & Verschaffingsrecht. Belangrijk is dat AMCRA door Belpork (4.2 Belpork) niet alleen werd ingeschakeld voor de datavalidatie en -verwerking van het antibioticagebruik, maar ook voor de rapportage en benchmarking van dierenartsen en veehouders (start in 2014). De aanzet voor het AMCRA plan 2020 dat in 2014 gefinaliseerd en gecommuniceerd zal worden, werd tevens gegeven in 2013 en er wordt ook gewerkt aan een communicatieplan.

5.1.4 Veldproef

In 2013 werd met de faculteit diergeneeskunde en met een producent van gemedicineerde voormengsels op basis van zinkoxide (ZnO) een veldproef opgezet. Op drie varkensbedrijven (geïdentificeerd door drie leden van BEMEFA) werden gedurende twee opeenvolgende ronden de batterijbiggen ingedeeld in vier behandelingsgroepen: controle, ZnO, colistine via water en colistine via gemedicineerd voeder. Doel was op de manier van toediening (water versus voeder) te evalueren, evenals de effectiviteit van alternatieven (zink) versus antibiotica. Resultaten zullen beschikbaar zijn in 2014.

5.1.5 Datacollectie AB

BEMEFA was al een aantal jaar felle voorstander van het opstarten van een antibioticaregistratie (AB-registratie) voor *Belpork*. Alles kwam in een stroomversnelling terecht toen *Qualität und Sicherheit (QS)*, het Duitse kwaliteitssysteem, de verplichting oplegde om het gebruik van Antibiotica (AB) te registreren in Duitsland. Vermits *Belpork* een uitwisselingsovereenkomst had met QS werd ook de AB-registratie binnen *Belpork* vervroegd ingevoerd, en sinds 1 januari 2014 is de AB-registratie verplicht. De verschaffers (dierenartsen en mengvoederfabrikanten) worden gevraagd de gegevens te registreren. De varkenshouder blijft wel verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens. Dit is de collectie van de gegevens. Voor de verwerking van de gegevens heeft *Belpork* een contract gesloten met *Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)*. Zij zullen instaan voor de verwerking van de gegevens en voor de sectoradviezen. Hiermee neemt de privésector het voortouw en toont aan de koe bij de horens te vatten.

5.2 Dierenwelzijn

5.2.1 Biggencastratie

Minister-president Kris Peeters heeft een werkgroep geïnstalleerd met de landbouwsector, de agrovoedingssector en een dierenrechtenbeweging om chirurgische castratie van biggen definitief stop te zetten vanaf 1 januari 2018. Vertegenwoordigers van de landbouworganisaties *Boerenbond (BB)* en het *Algemeen Boerensyndicaat (ABS)*, en van volgende organisaties uit de agrovoedingssector: *BEMEFA*, de *Federatie Voedingsindustrie (FEVIA)*, de *Federatie van het Belgisch Vlees (FEBEV)*, de *Nationale federatie der fabrikanten van vleeswaren en vleesconserven (FENAVIAN)* en de *Belgische Federatie van de Distributie (Comeos)*, hebben binnen de schoot van het 'Ketenoverleg' een principe-akkoord ondertekend waarin ze zich akkoord verklaren om actief werk te maken van het stopzetten van het chirurgisch castreren van biggen tegen 1 januari 2018. Ook de dierenrechtenorganisatie *Global Action in the Interest of Animals (GAIA)* nam deel aan de vergadering.

5.3 Arbeidsveiligheid

De voorbije jaren werden meerdere documenten gepubliceerd in het kader van arbeidsveiligheid in de mengvoedersector. Dit gebeurde in samenwerking met de werkgroep Arbeidsveiligheid en met *Vekmo* als externe consulent. Met behulp van deze publicaties kan de mengvoederfabrikant zich in orde stellen met de gangbare wetgeving. De documenten kunnen aangepast worden aan de noden van het bedrijf en als gebruiksinstrument ingelast worden in het beleid.

Twee publicaties kunnen bij *BEMEFA* besteld worden:

- Het handboek arbeidsveiligheid voor de mengvoedersector dat in 2013 geactualiseerd werd en waarna een opleiding voorzien werd voor de leden, meer hierover kan u lezen onder *9.3 Arbeidsveiligheid*.
- De onthaalbrochure voor nieuwe werknemers in de mengvoedersector.

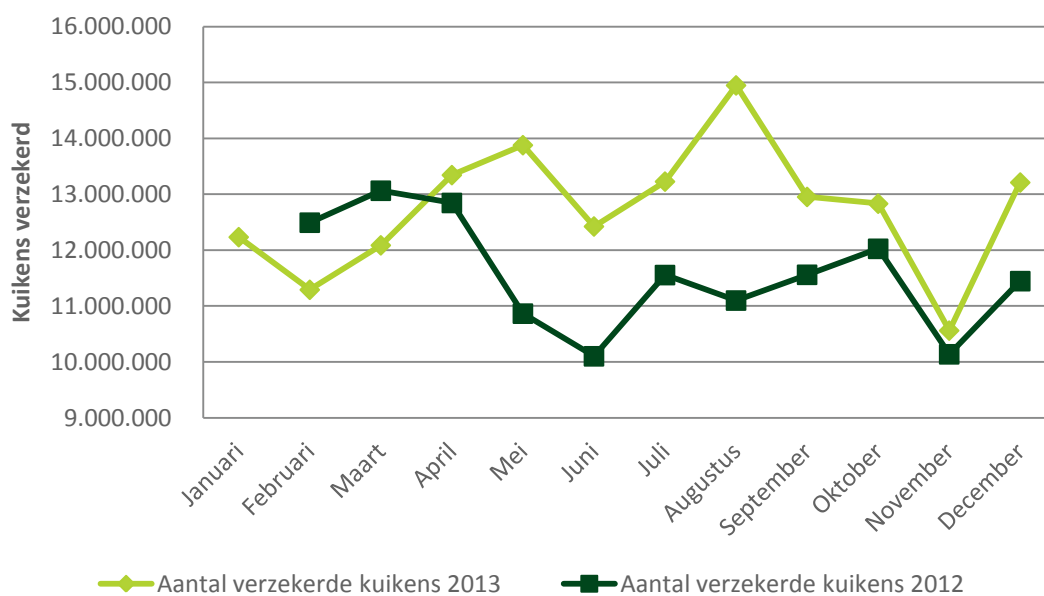
Voor meer info kan u terecht op onze website, rubriek [Arbeidsveiligheid](#).

5.4 Sanitair

5.4.1 Salmonellafonds

Het Salmonellafonds voor braadkippen werd in 2011 in het leven geroepen om de braadkippenhouder te vergoeden voor een eventuele afwaardering door pluimveeslachthuizen na vaststelling van *Salmonella enteritidis* of *Salmonella typhimurium* bij de verplichte uitgangscontrole. Deze afwaardering hangt af van de status van de nekvellen.

Op 1 juli 2013 daalde de premie voor de braadkippenhouder van €1,5 per 1000 kuikens naar €1 en gemiddeld werden er in 2013 12,5 à 13 miljoen kuikens per maand aangegeven in het kader van het Fonds.

Grafiek 2: Evolutie van het aantal verzekerde kuikens

In 2013 zijn er negen positieve gevallen gemeld in het kader van het Fonds en alle gevallen werden afgehandeld zonder eigen schade voor de kweker. Nieuw sinds 2013 is dat ook de broeierijen participeren in het Fonds en 10% van de afwaardering dragen. Daarnaast vallen de positieve inlegvallen nu ook onder de dekking.

6 Milieu en Duurzaamheid

6.1 Duurzaamheid

6.1.1 Platform Maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen

Op initiatief van BEMEFA werd in 2006 het Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen (MVDS) opgericht in samenwerking met volgende stakeholders: de *Belgische Con-federatie van de Zuivel-industrie (BCZ)*, de *Waalse Landbouw-federatie (FWA)*, *Boerenbond (BB)*, de *Federatie van het Belgisch Vlees (FEBEV)*, de *Belgische Federatie van de Distributie (Comeos)* toen nog *Fedis* genaamd, de *Federatie Voedingsindustrie (FEVIA)* en de *Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen (IMEXGRA)*. De *federatie van de margarinefabrikanten (APIM)*, maakt sinds mei 2012 ook integraal deel uit van dit platform.

Figuur 1: Ondertekening charter

Het doel van het Platform MVDS is drieledig:

- 1) Uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen;
- 2) Promoten van lokale (lees Europese) eiwitten;
- 3) Gebruik van eiwitten diversifiëren.

Elk van de drie doelstellingen wordt gerealiseerd met behulp van een actieplan.

De leden van het Platform MVDS ondersteunen het principe van het Amazone Moratorium, dat ondertekend werd door Greenpeace en de *Braziliaanse vereniging van de plantaardige olie-industrie (ABIOVE)*, de *Braziliaanse vereniging van graanexporteurs (ANEC)* en hun leden op 24 juli 2006. Met dit akkoord werd door de Braziliaanse soja-industrie afgesproken om gedurende minstens twee jaar geen soja meer aan te kopen afkomstig van gebieden die na juli 2006 werden ontbost. Dit Moratorium werd meerdere keren verlengd en loopt tot eind 2014.

6.1.1.1 Aankoop duurzaam gecertificeerde soja

Om tot een standaard te komen voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen startte BEMEFA met het ontwikkelen van een standaard voor duurzame soja, omdat soja een veelgebruikte grondstof is en omdat de teeltwijze van soja in

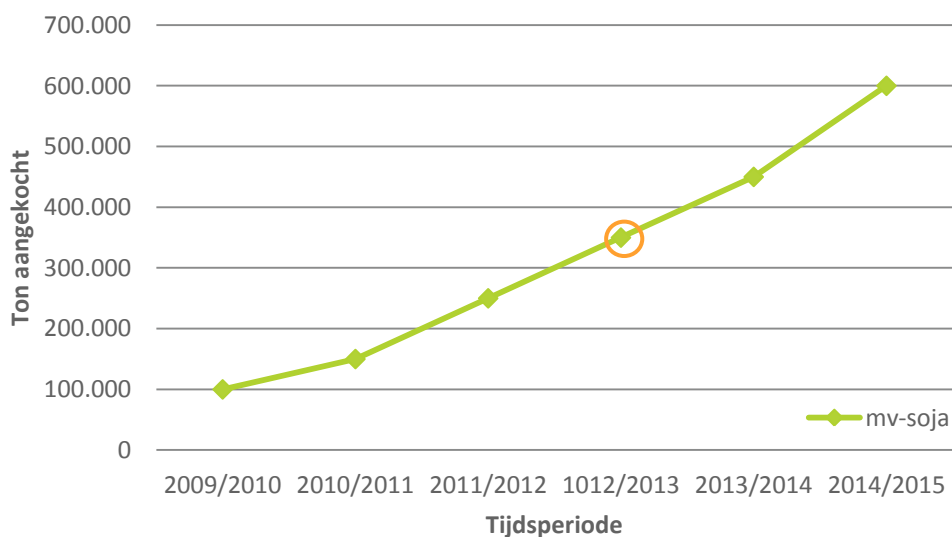

vraag gesteld wordt. Aangezien het internationale initiatief *Round Table on Responsible Soy (RTRS)* reeds bestond, hadden we de beslissing genomen om ons hierbij aan te sluiten. Het doel van deze Ronde Tafel is, via een uniek proces van open dialoog, te komen tot een mondiale uitbreiding van de verantwoorde teelt van soja. Ontbossing voorkomen is hierbij een zeer belangrijke doelstelling. Maar ook andere parameters over het milieu worden in aanmerking genomen, evenals economische en sociale parameters.

RTRS heeft een 100-tal indicatoren opgesteld en onderverdeeld in vijf categorieën die maatschappelijk verantwoorde soja definiëren. Deze categorieën zijn:

- 1) Voldoen aan de wetgeving en respect voor goede handelspraktijken,
- 2) Goede arbeidsvoorwaarden,
- 3) Verantwoorde omgang met lokale bevolking,
- 4) Eerbied voor het milieu, en
- 5) Goede landbouwpraktijken.

Gezien de RTRS-standaard nog in ontwikkeling was en BEMEFA verdere stappen wou ondernemen voor het produceren van maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, zijn we een piloot-project begonnen waarin er stapsgewijs gestreefd wordt naar de aankoop van 100% RTRS-of gelijkwaardig gecertificeerde soja tegen 2015. Hiervoor wordt er jaarlijks collectief een bepaalde hoeveelheid gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde (mv) soja aangekocht. Ieder jaar wordt een streefcijfer naar voren geschoven, voor 2013 was dit 350.000 ton. Deze hoeveelheid wordt verdeeld over alle deelnemers, pro rata hun geproduceerde tonnage mengvoeders.

Grafiek 3: Evolutie aankoop mv-soja

6.1.1.2 ActiePlan Alternatieve eiwitbronnen

Één van de te volgen pistes voor het duurzamer maken van de diervoederstromen en meer bepaald de eiwitstromen, is de inzet van alternatieve eiwitbronnen in Europees diervoeder. Om dit doel te bereiken heeft de Belgische mengvoedersector, met de steun van de Vlaamse overheid, een actieplan uitgeschreven waarin vijf hefboomen kunnen worden onderscheiden:

- 1) Sensibilisering;
- 2) Bewustmaking en promotie binnen de EU;
- 3) Stimulering van (eerder praktijkgericht) onderzoek;
- 4) Subsidiëring van landbouwers via specifieke maatregelen;
- 5) In kaart brengen van valorisatiepaden van bijproducten van bijvoorbeeld voedingsindustrie en bio-ethanolproductie.

De bedoeling van dit plan is om de import van eiwitten binnen Europa te reduceren door de realisatie van een meer lokale stikstofcyclus. Europa is voor 75% afhankelijk van import voor de bevoorrading in plantaardige eiwitten. Voor België bedraagt dit nog maar een kleine 50%. Dit lage percentage werd onder andere bereikt door de initiatieven die opgelijst staan in het Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen dat beschikbaar is op onze website onder de rubriek [Alternatieve eiwitbronnen](#).

Enkele realisaties van het plan die reeds behaald werden, staan hieropvolgend opgelijst. BEMEFA verleent haar volledige steun aan (onderzoeks)projecten rond het evalueren van een Europese sojateelt. Daarnaast blijft de mengvoedersector inzetten op het valoriseren van bijproducten van de voedings- en biobrandstoffenindustrie, welke vaak hoogwaardige eiwitbronnen zijn. Ieder jaar maakt BEMEFA een denkoefening; welk percentage van de eiwitbronnen is afkomstig uit de EU? Voor 2012 bedroeg dit ongeveer 50%. Met andere woorden, de helft van alle eiwitten gebruikt in mengvoerders is afkomstig van binnen de EU. Daarvan wordt ongeveer de helft aangebracht door koolzaadschroot en -schilfer. De sector tracht het EU-aandeel via verscheidene inspanningen te vermeerderen. Daarnaast streeft ze naar het verduurzamen van de huidige eiwitbronnen. De maatschappelijk verantwoorde soja is daar een mooi voorbeeld van, meer hierover kan u lezen onder [6.1.1.1 Aankoop duurzaam gecertificeerde soja](#).

In 2013 werden de onderhandelingen met de Waalse Overheid voortgezet voor de uitwerking van een gelijkaardig Waals plan. Deze onderhandelingen evolueren echter meer in de richting van zelfbevoorrading op niveau van de individuele akkerbouwer.

6.1.1.3 Palmolieplatform

In mei 2012 trad BEMEFA toe tot de *Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie*. Deze Alliantie kadert in een breder gedragen geheel, de ronde tafel *Round Table on Sustainable Palm Oil (RSPO)*. 15% van de wereld-

productie van palmolie zou intussen RSPO-gecertificeerd zijn. Deze Belgische alliantie verenigt de verschillende schakels van de palmolieketen actief op de Belgische markt en heeft tot doel het gebruik van RSPO-gecertificeerde palmolie in België zoveel mogelijk te promoten. Tegen eind 2015

hoort alle palmolie in voedingsproducten bestemd voor de Belgische markt duurzaam te zijn. Het ondertekende handvest is terug te vinden op onze website onder de rubriek [Palmolie](#).

6.1.1.4 Sustainability Committee

Eind 2012 werd er binnen de *European Feed Manufacturers' Federation (FEFAC)* beslist een nieuw overkoepelend comité op te richten ter bespreking van alle onderwerpen die over duurzaamheid handelen. Het comité vervult geen adviserende rol, maar eerder een informerende rol. De technische adviserende rol wordt overgelaten aan experts die zetelen in de drie verschillende Task Forces: responsible supply, environmental footprinting en resource efficiency (meer over deze drie task forces kan u lezen onder [8.1.6 FEFAC](#)).

De deelnemende partijen van het comité zullen elkaar en *FEFAC* tijdens de meetings informeren over alle duurzame initiatieven waaraan zij deelnemen. Het overkoepelend comité tracht op deze manier alle initiatieven te harmoniseren en dubbel werk te vermijden. Als één sector wordt er samen-gewerkt aan een duurzamere mengvoederproductie zowel binnen Europa als wereldwijd. De Belgische en Europese mengvoedersector mag fier zijn op de proactieve manier waarop ze met dit onderwerp omgaan.

Belangrijke zaken die nu reeds op Europees niveau lopen zijn:

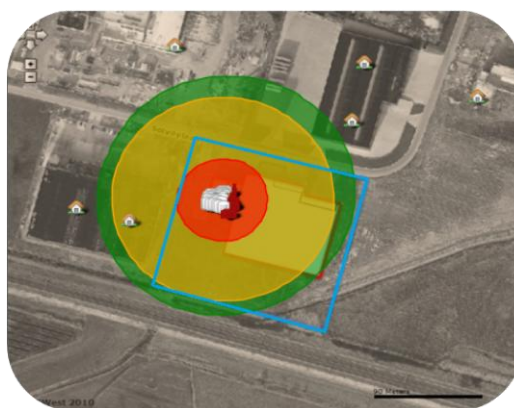
- de uitwerking van de methodologie Product Environmental Footprint (PEF);
- de EU 2020 resource efficiency roadmap waarin de visie van de Europese commissie over duurzaam voedsel wordt gegeven, de bijhorende voedselverliezen en het efficiënt gebruik van grondstoffen wordt besproken;
- de uitwerking van efficiëntie-indicatoren voor een duurzame voedselproductie;
- het verwerken van een afvalbeleid;
- het uitwerken van een Carbon Feed Print (CFP) tool en een voeder LevensCyclusAnalyse (LCA) gids;
- het uitwerken van een voeder LCA database; en
- het opstellen van Europese duurzaamheidscriteria voor soja.

Daar *BEMEFA* eveneens duurzaamheid hoog in het vaandel draagt, verlenen wij graag onze hulp aan de initiatieven van dit overkoepelend comité. Tijdens de meetings zal *BEMEFA* erop toezien dat binnen de visie van duurzaamheid rekening wordt gehouden met de verbetering van intensieve veeteelt waarbij het efficiënt gebruik van grondstoffen en nevenstromen wordt gemaximaliseerd, en waarbij de GHG-emissie en nutriëntenverliezen worden geminimaliseerd. Hierop kunnen voeder-efficiëntie, de voedersamenstelling en het gebruik van nevenstromen/bijproducten in voeder een belangrijke invloed hebben.

6.2 Milieu

6.2.1 Stofexplosie

In 2010 bracht *BEMEFA* (contractant: het consultant-bedrijf *Environmental Resources Management (ERM)*), de geactualiseerde studie stofexplosie uit. Hieraan gekoppeld werd er door *BEMEFA* geïnvesteerd in de ontwikkeling van een webapplicatie GEX. De tool laat de mengvoederbedrijven toe om zelf op een gebruiksvriendelijke manier het extern risico van hun bedrijf ten gevolge van brand- en stofexplosiegevaaren te berekenen. In 2011 vond de validatie van het model plaats. De tool werd toegepast op enkele concrete praktijkcases waarna het erkend werd door de Vlaamse administratie als onderdeel van de milieuvergunningsaanvraag. Verschillende cases volgden in 2012 en 2013. Vijf bedrijven werkten de studie in 2013 af en zes bedrijven kochten in 2013 de GEX-tool aan. Voor het eerst waren er ook Waalse bedrijven bij.

Figuur 2: Impact stofexplosie

Met de online tool kan eveneens de impact van verschillende mogelijke inspanningen om het extern risico te reduceren gesimuleerd worden. De applicatie is aldus ook een handige tool om een investeringsstrategie uit te stippelen.

In dit kader heeft *BEMEFA* ervoor gekozen om te werken in groepssessies. Geïnteresseerden worden verondersteld om eerst een opleiding te volgen bij ons, meer hierover kan u lezen onder [9.2 Stofexplosie](#). Vervolgens dienen de bedrijven individueel de nodige voorbereidingen te treffen met betrekking tot de berekeningen en de benodigde gegevens. Als volgende stap worden de betrokken bedrijven in groepen opgesplitst en dit in functie van het tijds kader waarbinnen ze de berekeningen wensen door te voeren. De individuele dossiers worden in groep besproken en bijgestuurd, onder begeleiding van een erkend deskundige. *BEMEFA* zorgt voor begeleiding tot en met het indienen van de dossiers bij de overheid (*Département Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)*; Afdeling Milieuvergunningen). Via deze groepsaankpak is het niet meer nodig dat ieder bedrijf individueel beroep doet op een erkend deskundige. Enkel de preciaire gevallen vereisen een specifieke aankpak. Deze werkmethode werd afgetoetst met en goedgekeurd door *LNE*. Meer nog, ze loofden de aankpak van *BEMEFA* en de sector. In 2013 vonden meerdere van deze begeleidingssessies plaats.

De Vlaamse administratie zou graag de wetgeving omtrent milieuzaken in stofexplosiegevoelige bedrijven verduidelijken. *BEMEFA* krijgt de kans om deze wetgeving mee op te stellen en om zo onze visie hierin te verwerken. Tijdens verschillende overlegmomenten in 2013 hebben we de wetgeving dieper uitgespit en hebben we de wetsvoorstellen verder verfijnd. Het doel van *BEMEFA* is een wetgeving te krijgen die uitvoerbaar is en vooral betaalbaar blijft!

De studie omtrent het **stofexplosieveiligheidsdocument en interne zonering** werd in het verleden opgesteld als één van de milieu-initiatieven van BEMEFA. Het betreft hier de '**Handleiding stof-explosie voor mengvoederbedrijven en maalderijen**'. Ook deze studie vormt een handig instrument bij het aanvragen van de milieuvergunning.

6.2.2 Mestdecreet

Jaarlijks zorgt het invullen van de mestbalansen voor varkens- en pluimveebedrijven voor een probleem. Door het gebruik van aannames en van analyses sluipen er fouten in de balans die niet te negeren zijn. Samen met de genetische evolutie van de dieren zorgen de fouten ten gevolge van aannames en analyses voor een onevenwichtigheid in de balans. Deze onevenwichtigheid wijst volgens de *Vlaamse Landmaatschappij (VLM)* op een niet correcte afzet van de geproduceerde dierlijke mest of op een te grote hoeveelheid ontvangen meststoffen op het landbouwbedrijf en wordt vervolgens beboet. Volgens BEMEFA, geruggensteund door het *Algemeen Boerensyndicaat (ABS)* en *Boerenbond (BB)*, ligt de fout echter niet altijd bij de landbouwer en is er meer aan de hand dan VLM denkt. Daarom heeft deze driedelige groep zich samen met VLM geëngageerd om meer duidelijkheid te scheppen in deze problematiek.

Om de mestproblematiek bij de varkens aan te pakken werd er in het begin van 2013 in overleg met VLM beslist om twee experimenten op te zetten die moeten aantonen dat de gebruikte middelen om inputgegevens te verkrijgen niet meer up-to-date zijn. BEMEFA heeft eveneens in de loop van 2013 een nieuwe simulatie van een regressierechte voor de vleesvarkens voorgesteld. De nieuwe gesimuleerde regressierechte, die gebruikt kan worden om de nutriëntenbalans op te stellen, werd inmiddels goedgekeurd door VLM. Voor de simulatie van de rechten werden voornamelijk de voederconversie en de groei van de vleesvarkens aangepast. De nieuwe regressierechte kan in de aangifte voor het productiejaar 2014 gebruikt worden. Samenhangend werd ook het uitscheidingscijfers voor de laag-nutriëntenvoeders aangepast.

Het eerste experiment werd uitgevoerd in maart 2013. Dit experiment, de zogenaamde uitgebreide ringtest, diende duidelijkheid te brengen over de fout op de mestanalyse, de fout op de staalname en de verscheidenheid tussen de verschillende erkende labo's. De resultaten van deze test werden verwerkt door een onafhankelijk onderzoekscentrum en werden kenbaar gemaakt naar de organiserende partijen eind mei 2013.

Uit de test bleek dat de fout op de analyse van N zeer klein is en dat de manier van staalname weinig effect heeft op de analyse. Dit komt doordat N homogeen verdeeld is in de mest. De fout op P en droge stof is echter groter dan aanvaardbaar. Het analyseren van P blijkt weinig nut te hebben. De manier van bemonsteren heeft hier een groot effect op. Wordt er veel dikke fractie bemonsterd dan zal de P-waarde in het staal groot zijn. Wordt er veel dunne fractie bemonsterd dan zal de P-waarde laag zijn.

Een tweede test, die uitgevoerd wordt in 2014, wordt gebruikt om de retentiewaardes van N en P in varkens te bepalen. Er heerst het vermoeden dat de P-uitstoot van varkens lager is dan wat theoretisch verondersteld wordt. De hogere P-retentie in het varken zou het gevolg zijn van een

genetische evolutie die invloed heeft op de groei, het vleespercentage, ... Het *Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)* bezit als onderzoekscentrum enige ervaring bij het opzetten en het uitvoeren van dit soort experimenten, en zal een retentieproef met 120 varkens uitvoeren in de tweede helft van 2014. *ABS, BB, BEMEFA* en *VLM* zullen dit project ondersteunen.

In 2013 heeft de *Mestbank* de mestbalans van een 40-tal pluimveebedrijven geëvalueerd. Daaruit blijkt dat het overgrote deel van de balansen, na kleine correcties van de gegevens, in evenwicht zijn. Voor een aantal dossiers blijft ook na het uitvoeren van enkele kleine correcties een balansprobleem voor stikstof bestaan zonder dat er reden is om aan te nemen dat de mest op een niet-oordeelkundige wijze is afgezet. Die laatste bedrijven zal de *Mestbank* niet sanctioneren, maar in 2014 van nabij opvolgen. Zo kan ze nagaan waar het balansprobleem vandaan komt.

BEMEFA blijft de problematiek van nabij opvolgen en zal ook in 2014 haar volle medewerking aan de *Mestbank* verlenen.

7 Export

7.1 Bemonsteringsplan export

In 2013 liep er een specifiek luik van het bemonsteringsplan in het kader van de export van diervoeders naar bepaalde derde landen. Het bemonsteringsplan heeft duidelijke voordelen voor de exporteurs op het gebied van de analysekost en de snelheid van export. Een eerste certificaat dat door het plan wordt afgedekt, is het certificaat voor diervoeders met componenten van dierlijke oorsprong vanuit de Europese Unie naar de douane-unie (Rusland – Kazachstan – Wit-Rusland). Een tweede afgedekt certificaat is de export van diervoeders naar Macedonië en een derde is de export van niet-ingeblikte/droge petfood van de Europese Unie naar de douane-unie.

In de loop van 2013 werd een vierde certificaat afgedekt, namelijk de export van diervoeders zonder dierlijke componenten naar Kazachstan en Wit-Rusland; een specifieke monitoring op bèta-activiteit werd hiervoor in het leven geroepen. Al deze certificaten worden ook in 2014 afgedekt door een sectoraal plan.

7.2 Exportactiviteiten

In 2013 participeerde *BEMEFA* samen met andere federaties in verschillende werkgroepen (Samenwerking, Communicatie en Prioriteiten) die de dienst Internationale Zaken van het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* in het leven riep. In het kader hiervan circuleert er maandelijks een tabel met de stand van zaken van de lopende dossiers 'nieuwe markten' die u ook op onze website onder de rubriek [Export](#) kan consulteren. Daarnaast is er ook een bilateraal overleg tussen *BEMEFA* en het *FAVV* over specifieke exportdossiers in de diervoedersector en over het bemonsteringsplan export.

Einde 2013 werd de afgifte van de certificaten van Brussel naar de PCE's ook afgerond en sinds 1 januari 2014 worden alle certificaten op provinciaal niveau afgeleverd. Om dit in goede banen te leiden werd de website van het *FAVV* (rubriek export diervoeders) sterk uitgebreid zodat er nu ook, naast de standaardcertificaten, landenspecifieke informatie beschikbaar is (instructiebundels en modelcertificaten).

8 Organisaties

8.1 Internationaal

BEMEFA zoekt reeds geruime tijd meer samenwerking internationaal, zo sloten we ter individuele titel al een overeenkomst met *Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen (KAT)* en *Qualität und Sicherheit (QS)* in Duitsland (zie respectievelijk [8.1.4 KAT](#) en [8.1.7 QS](#)).

8.1.1 TRUST FEED

Met TRUST FEED in Nederland werd een tienpuntenplan uitgewerkt: de bemonsteringsplannen, de productieprocessen, de risicoanalyses van de grondstoffen, de labo-evaluaties, het kritisch evalueren van de analyse-methodes, de opleidingen van de auditoren, de uitwisseling van analyse-resultaten, enz maken deel uit van het samenwerkingsplan. Er wordt verder concreet gebouwd aan het samenwerkingsmodel.

8.1.2 NEVEDI

Ook met onze Nederlandse collega's worden samenwerkingsmodellen uitgewerkt:

- De werkgroep inkoop komt geregeld samen;
- Voor de duurzaamheid wordt er zoveel mogelijk samen opgetrokken en wordt er op elkaar afgestemd;
- In de schoot van de Europese organisatie wordt er aan hetzelfde "zeel" getrokken.

8.1.2.1 WG Inkoop

De Belgisch-Nederlandse werkgroep inkoop soja kwam regelmatig samen. Tijdens die vergaderingen wordt de stand van zaken geschetst zowel voor België als voor Nederland. In beide landen werd beslist de collectieve actie voort te zetten. Beide landen gaan dus ook voor 2014 gezamenlijk soja aankopen. BEMEFA's Raad van Bestuur heeft beslist om 400.000 ton gecertificeerde soja aan te kopen, waarvoor de prijsonderhandelingen reeds gevoerd werden. Meer hierover kan u lezen onder [6.1.1.1 Aankoop duurzaam gecertificeerde soja](#).

8.1.3 *GMP+ Internationaal*

Met *GMP+* ligt de samenwerking moeilijker. Hoewel het voor de hand zou liggen om hier het grootste raakvlak voor samenwerking te vinden, wil de intensieve samenwerking maar niet lukken. Er vindt enige samenwerking plaats, maar deze gebeurt niet op een efficiënte manier en zeker niet op een vruchtbare wijze. *GMP+* zit verstrikt in zijn structuur waarvan ze niet wil afwijken terwijl *OVOCOM* uiteraard haar eigenheid niet wenst op te geven. Beiden organisaties hebben een belangrijke ervaring opgebouwd. Voor het Nederlandse en Belgische bedrijfsleven is het een must om het beste van beide werelden op te eisen: ze hebben er immers voor betaald... Helaas zullen beide organisaties zich nog moeten beraden alvorens belangrijke toenaderingsstappen te ondernemen. Het lijkt niet logisch bijvoorbeeld dat Country Notes het handelsverkeer in de weg kunnen staan en eerder dienst doen als protectionistische barrières. Het lijkt al helemaal niet logisch om invoerprotocollen niet op elkaar af te stemmen. Het lijkt ook niet vanzelfsprekend niet dezelfde eisen te stellen aan de producenten van voormalige levensmiddelen...

8.1.4 *KAT*

Verein für kontrollierte alternative Tierhaltungsformen (KAT) is het Duitse kwaliteitssysteem voor eieren. Sinds juli 2012 bestaat er een uitwisselbaarheidsovereenkomst tussen *BEMEFA* en *KAT*. De overeenkomst werd begin 2014 officieel verlengd. Ze houdt in dat *OVOCOM*-GMP gecertificeerde mengvoederbedrijven, lid bij *BEMEFA*, eenvoudig kunnen deelnemen aan het *KAT*-systeem. De certificatie kan door de *OVOCOM*-GMP erkende certificatie-instellingen worden uitgevoerd, uiteraard op voorwaarde dat ze aan de door *BEMEFA* georganiseerde opleiding hebben deelgenomen. De *KAT*-audit moet wel jaarlijks worden uitgevoerd (door de *OVOCOM*-GMP certificatie-instelling). *KAT* zal zelf het initiatief nemen om tijdens de certificatiecyclus van twee jaar een verificatie uit te voeren. Uiteraard moet elk bedrijf wel de bijdrage aan *KAT* hebben betaald. Voor meer informatie verwijzen we graag naar onze website onder de rubriek [Internationaal](#).

8.1.5 *FSO*

Het *Feed Safety Observatory (FSO)* zou een initiatief zijn van verschillende (inter)nationale kwaliteitssystemen om een gemeenschappelijk observatorium te creëren. Ook hier is het de bedoeling nationale barrières zoveel mogelijk op te heffen.

8.1.6 FEFAC

BEMEFA zetelt in de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur van de *European Feed Manufacturers' Federation (FEFAC)*, de Europese overkoepelende organisatie. Naast de traditionele werkgroepen zal BEMEFA ook voortaan vertegenwoordigd zijn in drie nieuwe Task Forces die we hieronder even op een rijtje zetten.

- **Task Force on environmental footprinting**

Deze Task Force zal onder andere de activiteiten ondersteunen van enerzijds de methodologie 'environmental footprinting' en anderzijds de ontwikkeling van de Life Cycle Analysis (LCA) database. Tevens zorgt zij voor de voorbereidingen rond de ontwikkeling van een 'feedprint institute' dat zal instaan voor het onderhouden van de feed LCA database en de methodologie.

- **Task Force on responsible supply**

De eerste taken die aan deze Task Force werden toebedeeld zijn het opvolgen van de activiteiten van de werkgroep Duurzame Soja, het ontwikkelen van de kerncriteria voor de import van duurzame soja en het toepassen van FEFAC's "road map" voor het aanbod van duurzame soja. Daarnaast zal zij eveneens aanbevelingen geven over heel het duurzame Europese aanbod van proteïnen.

- **Task Force on resource efficiency**

Deze Task Force zal eerst en vooral deelnemen aan het publieke overleg door DG ENVI over het duurzaam gebruik van fosfor (deadline is eind november). Vervolgens zal ze zich buigen over het opzetten van indicatoren voor de efficiëntie van de middelen die de prestatie van de mengvoeders en de Europese voederindustrie aantonen (kwantitatieve and kwalitatieve benadering).

8.1.7 QS

BEMEFA heeft sedert een tiental jaren een uitstekende samenwerking met *Qualität und Sicherheit (QS)* opgezet. Beide organisaties vertrouwen elkaar zeer sterk, dit maakt dat de samenwerking de laatste jaren zeer vlot verloopt, zonder al te veel golven.

QS – Ihr Prüfsystem
für Lebensmittel

8.2 Nationaal

8.2.1 KVBM & Maaldersvereniging

BEMEFA verzorgde ook in 2013 het deeltijds secretariaat van de Koninklijke Vereniging der Belgische Maalders (KVBM). De vertegenwoordiging van KVBM in de Europese federatie *European Flour Millers (EFM)* en in de *Federatie Voedingsindustrie (FEVIA)*, de uitwerking van het sectoraal bemonsteringsplan voor de maalderijen, de uitwerking van een typecontract voor de aankoop van Belgische baktarwe, de opvolging van de wetgeving, de communicatie, en het organiseren van opleidingen maakten hier deel van uit.

Daarnaast neemt BEMEFA ook de activiteiten van de *Maaldersvereniging* waar; naast overleg met de andere molenaarsverenigingen en deelname aan het molenaarsbemonsteringsplan werd eveneens een opleidingscyclus georganiseerd voor de inkoop en de contracten (zie [9.1 Inkoop & contracten](#)).

8.2.2 VEPEK

In 2013 kende de *Vereniging voor Pluimvee, Eieren en Konijnen (VEPEK)* onder het co-voorzitterschap van BEMEFA een doorstart die werd gerealiseerd los van een universiteitsomgeving. Een professionele coördinator (Koen De Praetere) werd aangeworven en de dossiers werden uiteindelijk terug opgenomen. Deze dossiers zijn onder andere de antibioticaproblematiek, mest, het sanitair fonds, salmonella, VKI, het verdoven bij het slachtproces, ...

In 2014 zal VEPEK voortgaan op de gekozen weg, en we rekenen erop dat VEPEK er volop zal in slagen om duurzaam (en ook proactief) de belangen van de kolom pluimvee-eieren-konijnen (PEK) te behartigen en te verdedigen met het oog op een meerwaarde voor alle betrokken stakeholders.

8.2.3 Ketenoverleg

In 2012 werd het ketenoverleg opgestart en sindsdien ontplooidde het geleidelijk aan meer initiatieven die in verschillende werkgroepen worden gecoördineerd. Zo bestaan er vijf werkgroepen binnen het ketenoverleg van het agrovoedingsstelsel dat volgende leden kent:

- de primaire sector: het *Algemeen Boerensyndicaat (ABS)*, *Boerenbond (BB)* en de *Waanse Landbouwfederatie (FWA)*;
- de toelevering: BEMEFA;
- de grootdistributie: de *Belgische Federatie van de Distributie (Comeos)*;
- de verwerkende sector: de *Federatie Voedingsindustrie (FEVIA)*; en
- de *Unie voor Zelfstandige Ondernemers (UNIZO)*.

8.2.3.1 WG Gedragscode

De werkgroep Gedragscode heeft een gedragscode opgemaakt die een aantal wijzigingen heeft ondergaan zodat in 2014 een nieuwe versie is voorgelegd aan de verschillende Raden van Bestuur. Deze gedragscode kan u op onze website raadplegen onder de rubriek [Ketenoverleg Gedragscode](#).

8.2.3.2 WG Meerprijs

Het ontstaan van deze werkgroep ligt voornamelijk in de rundvleesveesector. De bedoeling is via het principe van een generiek lastenboek de lat gelijk te leggen voor alle kwaliteitssystemen. Elke eis die er bovenop wordt gelegd moet enerzijds steeds kunnen gecertificeerd worden binnen het kwaliteitssysteem en anderzijds moet deze bijkomende eis kunnen leiden tot een meerprijs (voornamelijk voor de primaire producent).

8.2.3.3 WG Duurzaamheid

De derde werkgroep is de werkgroep Duurzaamheid. Deze werd opgericht doordat het systeem geconfronteerd wordt met zeer grote uitdagingen en er in Vlaanderen een globale visie ontbrak over de ontwikkeling van een duurzamere agrovoedingsketen. Binnen de werkgroep tracht men een visie uit te werken over duurzaamheid en tracht men via projecten de ganse keten te verduurzamen. In 2013 heeft deze werkgroep het project transitie op punt gesteld waarvan het startschot werd gegeven op 1 juni.

8.2.3.3.1 Project transitie

Het transitieproject is een twee jaar durend project dat gesteund wordt door de Minister-president Kris Peeters en gesubsidieerd wordt door het Agentschap ondernemen in het kader van ViA-nieuw industrieel beleid. Het *Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)* verleend eveneens haar medewerking aan het project. Zij zullen instaan voor de duurzaamheidsanalyse van het ganse agrovoedingssysteem. Hierin zal bekeken worden wat de huidige stand van zaken is omtrent de reeds genomen duurzaamheidsinitiatieven in de keten. Samen met een SWOT-analyse zal de duurzaamheidsanalyse horen te leiden tot een actieplan waarin de stappen vervat staan die in de toekomst nodig zijn om te evolueren naar een duurzame agrovoedingsketen.

Op geregelde tijdstippen worden er stakeholderdialogen georganiseerd. Hiermee wil men inspraak van bedrijven mogelijk maken.

Binnen het project heeft men een financiering voorzien voor vijf duurzame praktijkprojecten, of action labs genoemd. De nadruk van deze action labs ligt op ketenoverspannend, verduurzaming van meerdere schakels in de keten en het transformatieconcept dient aanwezig te zijn. In totaal vroegen 17 kandidaten, waarvan twee getrokken door mengvoederbedrijven, een financiering aan. De twee mengvoederbedrijven kregen een financiering toegekend.

8.2.3.4 WG Kwaliteit runderen

Voor de vleesveesector werden alle bestaande kwaliteitslastenboeken naast mekaar gelegd en werd de grootste gemene deler daaruit gehaald. Dit heeft geleid tot een generiek lastenboek rundvlees. Het principe is dat elke schakel instaat voor de controles die gemeenschappelijk worden afgesproken. De drie grote “retailers” hebben het principe vervoegd alhoewel dat één van hen, door zijn verknochtheid met een certificatie-instelling, nog steeds de procedure vertraagd. Meer hierover kan u lezen onder [4.1 Generiek lastenboek Rundvlees](#).

8.2.3.5 WG Kwaliteit varkens

Binnen het ketenoverleg werd ook een werkgroep varkens opgericht. De objectieven ervan zijn als volgt: een varkensvleesprijsindex, een generiek lastenboek varkens en onderzoeken of een Belgisch marktniveau definieerbaar is. De werkgroep Kwaliteit varkens gaat dus vrij analoog werk verrichten als de werkgroep Kwaliteit runderen maar dan uiteraard voor de varkens.

8.2.4 SALV

De *Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)* is een entiteit van het [beleidsdomein Landbouw en Visserij](#) van de Vlaamse Overheid. Ze is een adviserend orgaan voor de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. De adviezen die worden geformuleerd hebben betrekking tot nieuwe reglementering over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen worden samengesteld tijdens werkgroepvergaderingen van de belanghebbenden van de sector die zetelen in de SALV.

In 2013 gaf de SALV onder andere advies over het actieprogramma 2013-2015 van het plattelandsbeleidsplan, de VLAREM-trein 2012, het Vlaams klimaatsbeleidsplan 2013-2020, de overgangsregeling voor agromilieumaatregelen van het Programmadocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO), het voorontwerp van het decreet betreffende de omgevingsvergunning, de strategische thema's en de maatregelenfiches voor de PDPO III, het groenboek implementatie zesde staats-hervorming, en zoveel meer.

8.2.5 VCM

Het *Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking (VCM)* is het centraal aanspreekpunt voor mestverwerking in Vlaanderen. Bij hen kan je terecht voor informatie, advies en/of begeleiding. Zij vormen eveneens de schakel tussen de overheid en het bedrijfsleven. Hiervoor organiseren zij thematisch overleg waarin onder andere onderwerpen zoals ruimtelijke ordening, het mestdecreet, enz. besproken worden. Verder helpen zij ook mee aan het opstarten van projectwerking rond nutriëntenvalorisatie en delen zij deze kennis met hun leden.

VCM werd opgericht in 1996 op initiatief van de provincie West-Vlaanderen. BEMEFA heeft vanaf het begin haar medewerking verleent en is sinds 2013 ondervoorzitter van deze organisatie.

8.2.6 VILT

BEMEFA is medeoprichter van VILT vzw, financiert mee de activiteiten ervan en maakt deel uit van de Raad van Bestuur.

9 Opleidingen

9.1 Inkoop & contracten

Na de aflatoxinecrisis van begin 2013 werd duidelijk dat heel wat kopers onvoldoende thuis zijn in de "contractenwereld". *BEMEFA*, de *Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen (IMEXGRA)* en de *Beroepsvereniging van de handelaars in graangewassen en andere landbouwproducten (Synagra)* namen bijgevolg het initiatief om een opleidingscyclus te organiseren. De opleidingscyclus is er voornamelijk op gericht om een beter inzicht te verschaffen over de meest gangbare contracten voor de inkoop van grondstoffen. Daarnaast wordt er dieper ingegaan op de inhoud van de contracten, waaronder voornamelijk de sterktes en de zwaktes. Uiteindelijk moet het de bedoeling zijn te bepalen welke bijkomende eisen er gesteld kunnen worden om de kopers betere garanties te bieden.

9.2 Stofexplosie

BEMEFA heeft de **GEX-tool** ontwikkeld die u toelaat het extern risico van uw bedrijf ten gevolge van stofexplosie en brand te berekenen. De GEX-tool werd erkend door het *Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)* en werd reeds in meerdere concrete cases succesvol toegepast in het kader van een milieuvergunningaanvraag. De fabrikant krijgt hierdoor de kans om zelf de berekening uit te voeren en hoeft daardoor geen beroep te doen op een dure consultant. Meer informatie hierover kan u lezen onder [6.2.1 Stofexplosie](#).

Bij de berekening helpt *BEMEFA* de fabrikant graag verder. Als eerste stap organiseert *BEMEFA* een informatiesessie waarbij de achterliggende theorie van het GEX-programma wordt uitgelegd en waarbij een inleiding wordt gegeven tot het gebruik van de tool. Daarna kan men ermee aan de slag gaan. Als de fabrikant een grote stap verder staat met het invullen van de tool, dan organiseert *BEMEFA* een eerste begeleidingssessie. We staan op dat moment onze leden bij met advies en ze kunnen ook bij ons terecht met vragen. Hierna kan de studie volledig afgerond worden en kan deze voor de laatste keer voorgelegd worden in een tweede begeleidingssessie. Al deze sessies worden gratis aangeboden door *BEMEFA* vanaf de aankoop van de GEX-tool.

BEMEFA organiseerde gedurende het afgelopen jaar meerdere van deze sessies, waaronder voor het eerst ook een Franstalige opleiding.

9.3 Arbeidsveiligheid

In 2009 heeft *BEMEFA* (contractant: *Vekmo*) en de werkgroep Arbeidsveiligheid een veiligheids-handboek uitgebracht voor de mengvoedersector (zie ook [5.3 Arbeidsveiligheid](#)). De wetgeving is sindsdien gewijzigd waardoor we het handboek aan een update hebben onderworpen. Naar aanleiding van deze update werd er eveneens een opleiding voorzien, waarbij Bart Van Assche (*VEKMO*) de nieuwigheden betreffende de wetgeving toelichtte. Hierbij kwamen volgende thema's aan bod: EHBO, elektrische installaties, arbeidsplaatsen, thermische omgevingsfactoren, kunstmatige optische straling, uitzendkrachten en nieuwe machinerichtlijnen. Indien uw bedrijf het handboek of de update nog niet ter beschikking heeft, kan u deze bestellen op onze website onder de rubriek [Publicaties](#).

9.4 Milieucoördinator

Het handboek voor de milieucoördinatoren werd in de eerste helft van 2013 geactualiseerd door een extern adviesbureau. Begin juni vond er een opleiding plaats op de kantoren van *BEMEFA* om de nieuwe wetgevingen en de wetgevingen die nog in de pipeline zitten omtrent milieu toe te lichten.

De opleidingssessie omvatte volgende punten:

- 1) Een toelichting van het handboek;
- 2) Een opfrissing van de meest relevante punten uit de wetgeving voor de sector;
- 3) Een update van de nieuwe wetgeving, onder meer met betrekking tot stofemissies in het kader van de VLAREM trein 2012;
- 4) Een blik vooruit op de toekomstige milieu- en omgevingsvergunningsaanvragen.

Het geactualiseerde handboek kan besteld worden via de website van *BEMEFA* onder de rubriek [Publicaties](#). **Opgepast:** vermeld duidelijk bij uw bestelling of u enkel de update nodig heeft of het volledige handboek.

10 Wetenschappelijk Onderzoek

10.1 Project soja

Het sojaproject van het *Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)* tracht de teeltwijze van enkele vroegrijpe sojavariëteiten geteeld in Vlaanderen op punt te stellen. *BEMEFA* ondersteunt dit project in het kader van het Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen (zie hiervoor ook [6.1.1.2 ActiePlan Alternatieve eiwitbronnen](#)).

In 2012 en 2013 werden oriënterende teelttechnische proeven met enkele vroege tot zeer vroege sojarassen uitgevoerd op drie verschillende locaties in Vlaanderen. Op basis van deze proeven blijkt er potentieel in deze teelt te bestaan, maar er zijn ook nog heel wat knelpunten die moeten onderzocht worden alvorens deze teelt op het terrein toegepast kan worden. Via een IWT-LA project van vier jaar worden deze knelpunten onderzocht. *BEMEFA* maakt samen met *Agrifirm*, *Alpro*, *AVEVE*, *Boerenbond* en *Colruyt* deel uit van de gebruikerscommissie. Hierdoor worden alle resultaten tot onze beschikking gesteld en kunnen wij het onderzoek mee sturen. Tijdens het vier jaar durende project worden onder andere de teelttechniek, de bemesting, de verdere selectie van de sojarassen en de gewasbeschermingsmiddelen onderzocht.

10.2 Project retentie

Het *Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en technologie (IWT)* project 'Bepaling van het bedrijfseconomisch optimale slachtgewicht van vleesvarkens' wordt getrokken door het *Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)*. Hierbinnen zou men een optimalisatiemodel ontwikkelen dat voor een gemiddeld Belgisch varken het economisch optimale slachtgewicht berekent, gegeven de marktomstandigheden. Bovendien wenst men aan de individuele varkenshouder een adviesinstrument te bieden om een economisch optimaal slachtgewicht te kunnen bepalen, gegeven de markt- en bedrijfsspecifieke omstandigheden.

Om deze doelstelling te behalen is technische kennis nodig over de evolutie van de groei, voederopname, sterfte en lichaamssamenstelling van varkens gedurende de afmestperiode. In het bijzonder over het traject tussen 100 en 130 kg is deze informatie nog niet gekend. Deze technische informatie zal verschillen tussen beren, baren, gelten en beren gevaccineerd tegen berengneur. Om tot de uiteindelijke doelstelling te komen, moeten dan ook volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Hoe evolueert de groei, voederconversie en sterfte van baren, gelten, beren en beren gevaccineerd tegen berengneur tussen 100 en 130 kg?
- Hoe evolueert de lichaamssamenstelling tussen 100 en 130 kg?
- Hoe evolueert de intrinsieke kwaliteit van het vlees tussen 100 en 130 kg?
- Hoe wordt het afleveren onder of boven een bepaald slachtgewicht beloond/gestraft?

- Hoe kunnen de technische curven aangepast worden volgens de bedrijfsspecifieke situatie?
- Hoe wijzigt het optimale slachtgewicht bij variërende voeder-, biggen- en varkensprijzen?
- Welke mate van flexibiliteit is vereist voor een bedrijf om het slachtgewicht te kunnen laten variëren?

De optimalisatie van het slachtgewicht kan een belangrijke bijdrage leveren aan de rendabiliteit van varkensbedrijven die al geruime tijd onder druk staat. De kleine economische marges binnen de varkenshouderij brengen met zich mee dat zelfs kleine wijzigingen in onderliggende technische prestaties al een substantieel effect kunnen hebben op het uiteindelijke economische bedrijfsresultaat.

10.3 Project SALSA

De Knowledge-based Sustainable vAlue-added food chains: innovative tooLs for monitoring ethical, environmental and Socio-economic impActs and implementing EU-Latin America shared strategies (SALSA) is een door de Europese Commissie gesteund collaboratief project. De

verschillende partners komen zowel uit Europa als uit Latijns-Amerika (LA). Het project startte op 1 mei 2011 en loopt nog tot 30 april 2014. SALSA heeft twee hoofddoelen. Enerzijds wil het de milieugevolgen gerelateerd aan de landbouwsector (ontbossing, CO₂-uitstoot, verminderde biodiversiteit, ...) in de Latijns-Amerikaanse landen aanpakken. Anderzijds wil het de banden tussen de Latijns-Amerikaanse landen en Europa beter op elkaar afstemmen zodat de handel efficiënter kan gebeuren. Concreet wordt dit toegepast op de sojateelt in Brazilië en Argentinië, en de rundveehouderij in Argentinië. Om de doelen te bereiken worden er duurzaamheidsstandaarden uitgewerkt voor de Europese en Latijns-Amerikaanse markt, wordt er een levenscyclus analyse uitgevoerd op de Latijns-Amerikaanse-Europese voedselketen, worden er actiepunten opgesteld die de handel tussen LA en Europa moeten verbeteren, worden er opleidingen georganiseerd in LA om de landbouwer te helpen bij het implementeren van de duurzaamheidsacties, enz.

10.4 Project Techeese

Het project Techeese waarvan we partner waren, werd gecoördineerd door de *Universiteit van Albacete*. De bedoeling was een aantal kruiden die in het mengvoeder werden ingemengd te testen om hun effect op de microbiële activiteiten van schapenkaas te bestuderen (en zo grote gaten in de kaas te vermijden). Bonenkruid en look kwamen er als veelbelovende kruiden uit. Uiteraard kunnen alle resultaten worden opgevraagd bij het BEMEFA-secretariaat.

Figuur 3: De schapenkaas

10.5 Project Residuen

BEMEFA maakt deel uit van de gebruikersgroep van het project CROSSCONTAM van de *Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD Volksgezondheid)*, waar men het effect van lage niveaus aan antibiotica (residuen) inzake ontwikkeling van resistentie wenst te onderzoeken. Het project werd uitgewerkt vanuit de invalshoek van de onvermijdelijke versleping na productie van gemedicineerde voeders. De resultaten zullen tevens valabel zijn voor andere (orale) toedieningswegen, zeker omdat de productie van gemedicineerde voeders met antibiotica sinds 2014 enkel nog gebeurt via de eindmenger en/of het fijndoseersysteem. De onderzochte moleculen zijn in eerste instantie Doxycycline, Sulfadiazine, Trimethoprim en Chloortetracycline, en het onderzoek gebeurt op varkens.

10.6 Project insecten

De *Thomas More Hogeschool*, de *KULeuven* en *Universiteit Gent* slaan de handen in elkaar om een financiering voor een TETRA-project aan te vragen bij het *Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)*. Het project zou een onderzoek uitvoeren naar het gebruik van insecten als eiwitbron in pluimveevoeder. Momenteel loopt er, in samenwerking met enkele betrokken actoren, een voorbereidingstraject op het TETRA-project dat als doel heeft het uitvoeringsplan van het eigenlijke TETRA-project op punt te stellen en om op zoek te gaan naar meerdere actoren die het project willen steunen. BEMEFA is een actief lid van de actorengroep, en er wordt van ons verwacht dat we advies geven over de proefopzet en informatie leveren over de wetgeving omtrent het gebruik van insecten in diervoeder.

10.7 Project FAO

De *European Feed Manufacturers' Federation (FEFAC)* en de *American Feed Industry Association (AFIA)* richtten in 2011 een consortium op voor een nauwere samenwerking in initiatieven rond Carbon Food Print (CFP). De CFP geeft de ecologische voetafdruk van een product/activiteit weer, uitgedrukt in uitgestoten kilogram CO₂-equivalenten. BEMEFA maakt deel uit van het Europees-Amerikaanse consortium. Samen met de *International Feed Industry Federation (IFIF)*, heeft dit consortium zich aangesloten aan het UN FAO-project dat zich bezighoudt met het monitoren van de milieuprestatie van de veehouderij en zijn keten, maar eveneens een uniforme manier tracht te ontwikkelen voor het berekenen van de CFP van de mengvoederproductie. Hiervoor worden er binnen het project verschillende gidsen en/of tools uitgewerkt: Product Environmental Footprint (PEF) gids, feed database en Life Cycle Analysis (LCA) guidelines.

De PEF-gids beschrijft een methode voor het modelleren van ecologische impacts van materiaal- en energiestromen, van emissies en van afvalstromen tijdens het productieproces van een bepaald product. Via deze methode kunnen binnen Europa verschillende producten of bedrijven met elkaar vergeleken worden op het vlak van de ecologische voetafdruk.

Bij deze PEF-gids hoort voor onze sector een database die informatie verschaft over milieugegevens van grondstoffen voor feed. FEFAC heeft zich geëngageerd om de database voor de grondstoffen van voeders op te stellen, waarbij *BEMEFA* betrokken wordt inzake adviesverlening over de inhoud van deze database. Initieel werd gedacht om enkel informatie over Green House Gas (GHG) emissies in de database op te nemen. Later werd echter beslist dat dit onvoldoende informatie geeft over het al dan niet groen zijn van een product. Naast GHG-emissies worden daarom ook de impactfactoren climate change, verzuring, eutrofiëring, waterverbruik, verbruik van fossiele brandstoffen en landbouwgrondbezetting in rekening gebracht.

In 2013 werd er hard gewerkt aan de voeder LCA-guidelines. De guidelines zijn een begeleidend document voor expertenbureaus die voor een bepaald diervoeder de ecologische voetafdruk dienen te berekenen. Om de voetafdruk van verschillende voeders met elkaar te kunnen vergelijken, dient de berekening zo uniform mogelijk te gebeuren op internationaal niveau.

10.8 Project Feed 21

Het project van het *Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en technologie (IWT)*, Feed 21 ('diervoeder voor de 21ste eeuw') werd na vier jaar afgesloten in het voorjaar van 2013. Communicatie, innovatie en werkgroepwerking rond enkele prioritaire thema's hebben centraal gestaan in dit project.

11 Techniek & innovatie

11.1 Fijndoseersysteem

In de loop van 2013 werd de doorstart van het fijndoseersysteem (FDS) gerealiseerd bij de zeven pionierbedrijven die over één dan wel meerdere systemen beschikten. Dit was in samenwerking met de firma *Bascules Robbe*. Zowel de software voor het bulkstation als voor de sturing van het toestel werden gefinaliseerd en de nodige hardwareaanpassingen werden uitgevoerd. Deze aanpassingen kenden goede resultaten over de dosering en homogeniteit. Op 19 september vond er een demonstratie van het fijndoseersysteem plaats bij *Voeders Seuryneck* waar een 15-tal fabrikanten aanwezig waren. Hier werd de derde generatie FDS tentoongesteld en werd er een rondleiding gegeven op het bedrijf zelf. Uiteindelijk werd er een bezoek aan een varkenshouder gebracht waar een vrachtwagen werd gelost en een inmenging van een gemedicineerd voormengsel werd gesimuleerd.

Figuur 4: Derde generatie FDS

11.2 Elektronisch voorschrift

Naar aanleiding van de publicatie van de wetgeving die het mogelijk maakt om elektronische voorschriften op te maken, werkte *BEMEFA* een dossier uit om door de overheid erkend te worden als dienstverlener. De laatste noodzakelijke aanpassingen aan de PDA-software werden hiervoor uitgevoerd (namelijk een "E" toevoegen in de nummering en timestamping van de voorschriften). *BEMEFA* verwacht om in de loop van 2014 die erkenning te bekomen.

Parallel hiermee werden de eerste stappen ondernomen om een applicatie voor het elektronisch voorschrijven van gemedicineerde voeders beschikbaar te maken voor tablets en smartphones en dit voor verschillende besturingssystemen. Een proefopstelling werd gerealiseerd door *Advanced Management Software (AMS)* in oktober en op 6 november werd een eerste demo georganiseerd. Inmiddels werd er groen licht gegeven aan het uitwerken van de applicatie en een kick-off-vergadering vond in februari 2014 plaats. Doel is om in het najaar te landen.

11.3 Gemedicineerde voeders

11.3.1 Convenant zink

Sinds 1 september zijn de tijdelijke gebruikstoelatingen van vier gemedicineerde voormengsels op basis van zinkoxide (ZnO) een feit en kan er, na voorschrift van een dierenarts, gemedicineerd voeder met ZnO (2000 / 2500 ppm Zn) worden geproduceerd in het kader van de speenproblematiek bij biggen. Dit kon onder andere gerealiseerd worden op basis van een rapport van *Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals (AMCRA)*. Deze gebruikstoelatingen hebben ook geleid tot een aanpassing van het Convenant Gemedicineerde voeders met het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)*, zodat dit type gemedicineerde voeders nog op de hoofdmenger kan vanaf 1 januari 2014 (net als ontworming). Zie ook [5.1.2 Convenant Gemedicineerde voeders](#).

Parallel met deze verhoogde zinkgehalten werd er omwille van milieuoverwegingen door *BEMEFA* en de *Vereniging van Zelfmengers*, een convenant aangegaan samen met de Ministers van Volksgezondheid en van Landbouw om het gehalte aan zink in varkensvoeders in de afmestfase (> 23 kg) te verlagen van maximaal 150 ppm naar maximaal 110 ppm. Uiteindelijk zijn 81 vestigingseenheden dit convenant aangegaan wat ertoe leidt dat quasi alle betrokken voeders voor de Belgische markt voldoen aan het convenant (deze eis wordt ook door *Belpork*, beheerder van het *Certus*-kwaliteitslabel, ondersteund). Al deze bedrijven nemen ook deel aan een specifiek bemonsteringsplan dat hiervoor werd uitgewerkt.

11.3.2 Enquête

Sinds het productiejaar 2009 verzamelt *BEMEFA* gedetailleerde gegevens over de productie van gemedicineerde voeders (MF), en het gebruik van gemedicineerde voormengsels en actieve substanties. In 2013 werden de cijfers van 2012 verzameld en verwerkt. Deze werden op verschillende plaatsen en bij variërende gelegenheden gepresenteerd. De productie van gemedicineerde voeders is in België vooral bestemd voor varkens en meer specifiek voor biggen. Ongeveer 4% van het varkensvoeder in België is, na diergeneeskundig voorschrift, gemedicineerd met antibiotica en ongeveer 2% is gemedicineerd met een ontwormingsmiddel.

Begin 2014 werd de enquête voor de productie 2013 gelanceerd en de (voorzichtige) verwachting is dat de daling die na 2010 werd ingezet zich minstens zal verder zetten.

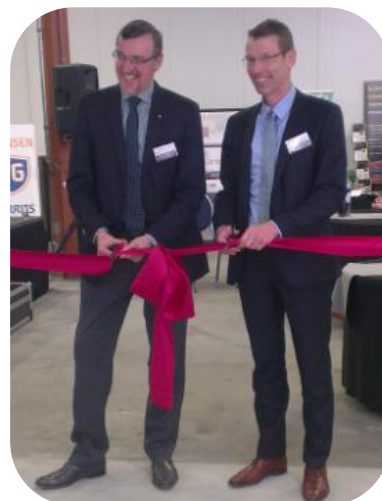
11.4 Feed Design Lab

Het bestuur van de Stichting Open Innovation Center *Feed Design Lab* (FDL) had tijdens haar zitting van 30 mei 2013 besloten tot een 'go' voor bouwfase één. Dit werd onmiddellijk na de bouwvakantie van 2013 gerealiseerd. FDL is een uniek samenwerkingsproject tussen het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en de overheden, en is een onderzoek- en educatiecentrum voor de diervoerindustrie. De locatie Venray op het drielandenpunt werd uitgekozen om het internationale karakter van het netwerk en van de samenwerking te onderlijnen. De bouw van het FDL startte op 12 september met het "slagen" van de eerste paal, onder andere in aanwezigheid van Trudy van Megen, directeur van het FDL.

Op 4 april werd de officiële opening van FDL gevierd in aanwezigheid van meer dan 300 belangstellenden.

Het doel van het FDL is om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van "beter voer": gezondere dieren, nieuwe en duurzame grondstoffen en ingrediënten, efficiënte en duurzame productieprocessen, en een verlaging van de milieubelasting. In de proeffabriek worden naast onderzoek ook trainingsactiviteiten georganiseerd voor studenten, operators, nutritionisten, chauffeurs en ook andere geïnteresseerden in de diervoerindustrie. Meer details hierover leest u op de [website](#) van FDL.

Figuur 5: Officiële opening FDL

12 Studiereis Denemarken

Het doel van deze reis in maart 2013 was kennis te vergaren over de manier waarop Denemarken omgaat met de productie van mengvoeder, het fokken van varkens, voedselveiligheid, de mestverwerking en andere zaken omtrent varkenshouderij. Verspreid over vier dagen werden verschillende bezoeken aan onderzoekscentra, mengvoederfabrikanten, varkensstallen, mestverwerkers, ... georganiseerd door *Henning Lyngsø foged*.

Op de eerste dag werden we vriendelijk ontvangen op de Deense landbouw- en voedingsraad. Hier wist men te vertellen

dat de Deense agrovoedingsketen een groot deel ($2/3^{\text{de}}$) van hun producten exporteert. Vooral Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en China zijn grote afnemers van landbouwproducten. In Denemarken zijn er 4.600 varkenshouders actief, die samen 29,4 miljoen varkens bezitten. 8,5 miljoen van deze varkens wordt geëxporteerd. Als we kijken naar de hoeveelheid geëxporteerd varkensvlees dan blijkt ook Duitsland hier een belangrijke partner te zijn. Later op de dag hebben we de eerste grote mengvoederfabrikantengroep, *DLG*, ontmoet en werden we welkom geheten op de Belgische ambassade.

Figuur 6: De Belgische delegatie

De tweede dag hebben we kennis gemaakt met een Deense dierenarts en met enkele personen van *Danish agro*. Later op de dag werd er een biogasinstallatie bezocht. *LVK* is de grootste groep van dierenartsen in Denemarken. Landbouwers kunnen lid worden van *LVK* waardoor ze beroep kunnen doen op het inwinnen van advies van de verschillende dierenartsen. De dierenartsen van *LVK* trachten iedere maand de varkensstal te bezoeken waarbij zij advies geven aan de landbouwer. Dit is op dit moment hun enige bron van inkomsten. In Denemarken is het al 15 jaar verboden voor dierenartsen om antibiotica te verkopen, het voorschrijven mag wel. De winst die de dierenartsen vroeger hadden bij het voorschrijven van antibiotica is verdwenen. Deze verandering is ontstaan om de overconsumptie van antibiotica en bijgevolg resistentie tegen te gaan.

Danish agro is de andere grote coöperatief van Denemarken. De groep is vooral gespecialiseerd in de verkoop van mengvoeder, grondstoffen voor mengvoeder, vitaminenpremixen, meststoffen, pesticiden en zaden, en in de aankoop van landbouwgewassen.

Baanlev Biogas produceert biogas van dierlijke mest afkomstig van 40 verschillende landbouwbedrijven. Per jaar wordt er ongeveer 120.000 ton mest verwerkt. 65% van het afval dat verwerkt wordt in de installatie is varkensmest. Tijdens het proces wordt via fermentatie warmte en gas geproduceerd. De warmte wordt afgevoerd als warm water en wordt naar een nabijgelegen dorp

geleid. Het gas wordt omgezet in elektriciteit waarbij er 1 Mwatt elektriciteit/uur wordt gegenereerd. De verwerkte mest wordt uiteindelijk terug naar de landbouwer gebracht zodat het op het land kan worden gebruikt. Deze mest heeft als voordeel dat het meer beschikbare N bevat tegenover de onverwerkte mest. In Denemarken wordt de biogasinstallatie dus niet gebruikt om nutriënten uit de mest halen.

Figuur 7: Één van de vele presentaties

Tijdens de derde dag hebben we op het Agro Business Park enkele kleine bedrijven ontmoet om ze de kans te geven hun producten te promoten en hun activiteiten te verduidelijken. Hun rol is het promoten van nieuwe ontwikkelingen en innovaties in de landbouwsector. Elk bedrijfje dat in het park gelegen is, heeft activiteiten die de focus leggen op biogebaseerde economieën.

In de namiddag werd het *Pig Research Center* bezocht en een productie-

eenheid van de voederproducent *Danish agro*. Het *Pig Research Centre* kent een adviserende functie aan het kenniscentrum voor agricultuur. Volgens hun onderzoeken ligt de productiviteit van een Deense zeug gemiddeld rond 29,5 biggen/jaar. In 2003 was dit nog 24,1. Denemarken maakt gebruik van milieuvriendelijke stallen waardoor de emissies van N naar de omgeving daalt. Ook het duurzaam omspringen met N en P in het voeder reduceert de verliezen van N en P naar de omgeving. Het gebruik van AZ en enzymen, zoals phytase, zijn nieuwe technieken die gebruikt worden in het voeder om de druk op het milieu te doen afnemen. Tot nu toe wordt nog 95% van de biggen gecastreerd. Tegen 2018 moet dit volledig stopgezet worden. Ook het staartknippen en het kortzetten van de tanden wordt nu nog voor bijna 100% toegepast.

De nieuwe productie-eenheid van *Danish agro* in Jutland werd 10 jaar geleden volledig heropgebouwd. Eerder had er een brand in het bedrijf plaatsgevonden die de site volledig vernielde. Deze fabriek bestaat nu uit twee lijnen die volledig parallel naast elkaar lopen. De eenheid produceert 25 ton voeder per uur of 250.000 ton per jaar. De belangrijkste grondstoffen die gebruikt worden zijn tarwe, gerst en soja.

Op de laatste dag werden een varkensstal en een biogasinstallatie bezocht. Een veehouder gaf een presentatie over de varkenshouderij in Denemarken. *ComBigaS* verkoopt biogasinstallaties, op farm scale, in Denemarken, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Het bedrijf heeft reeds 35 jaar ervaring in Denemarken met het bouwen van zulke installaties. De manier waarop de installatie in Denemarken gebouwd wordt, is verschillend van de manier in Duitsland. Duitsland bouwt zijn biogasinstallaties in beton waardoor er veel warmte verloren gaat naar de omgeving. In Denemarken maakt men gebruik van geïsoleerd staal waardoor de warmte die vrij komt benut kan worden. Een stalen

silo heeft eveneens het voordeel tegenover de betonnen silo's dat de bacteriën tijdens het proces beter gemengd kunnen worden met de mest.

Een Deense varkenshouder gaf een woordje uitleg over de Deense varkenshouderij. Volgens de verzamelde cijfers is sinds vijf jaar geleden het aantal geslachte varkens in Denemarken gedaald. In 2012 werden er 19.381.365 varkens geslacht. Terwijl dit aantal in 2007 nog zo'n 2.000.000 meer was. Ook het aantal geëxporteerde zeugen is de laatste jaren gedaald. In 2012 werden er nog maar een kleine 500.000 zeugen geëxporteerd. In 2009 was dit nog meer dan het dubbel. In tegenstelling tot de zeugen is het aantal geëxporteerde biggen de laatste jaren enorm gestegen. Voor 2013 verwacht men dat Denemarken zo'n 10.000.000 biggen zal exporteren. De grootste afnemer van de Deense biggen is Duitsland. In Duitsland is het houden van mestvarkens economisch rendabeler dan in Denemarken omdat enerzijds het slachten van varkens er zeer goedkoop is door de afwezigheid van minimumlonen, en omdat het anderzijds in Denemarken zeer moeilijk is voor de varkenshouder om extra stallen voor de mestvarkens te bouwen. In Denemarken bepaald de hoeveelheid eigen land het aantal varkens (zeugen/mestvarkens) dat de landbouwer mag hebben. De gemiddelde landbouwer bezit 2.000 zeugen of mestvarkens. Hiervoor heeft hij ongeveer 800 ha grond nodig. Omdat het aantal biggen per zeug stijgt, heeft men in Denemarken steeds meer nood aan extra stallen om de biggen te laten opgroeien. Voor het houden van de extra biggen heeft men grond nodig, maar voor het bouwen van de stal ook. Dit betekent dat de Deense veehouder twee keer een investering zal moeten doen wil hij de eigen gefokte biggen zelf vetmesten.

DanAvl is een Deens project dat zich inzet voor het fokken van Deense varkens waarbij gemikt wordt op het behalen van goede vleeskwaliteiten en goede economische cijfers bij het fokken. Private veehouders kunnen zich aansluiten bij *DanAvl* waarbij zij dan verplicht worden strikte regels te volgen tijdens het fokken van de varkens. Onder andere wordt bepaald welk genetisch type van varken zij zullen moeten fokken. In de plaats daarvan krijgen de varkenshouders advies, onderzoek, marketing, verkoop, transport en fokmateriaal aangeboden. In het programma worden drie rassen van varkens gebruikt: Landrace (LL), Yorkshire (YY), and Duroc (DD). Aan de hand van genetische selectie tracht men niet alleen het aantal biggen per zeug te doen toenemen, maar eveneens het aantal overlevende biggen. Het Deens gemiddelde voor het aantal biggen per zeug is 29,5. In dit project ligt het gemiddelde op 31,5. In de toekomst verwacht men dat het gemiddelde zal stijgen tot 35 gespeende biggen per jaar per zeug. Deze varkens zijn bijgevolg zeer vruchtbaar en verkeren ook in gezonde toestand. Eveneens zouden deze varkens een lage voederconversie bezitten en een vaste gewichtstoename.